

Jaarverslag 2005
Titus Brandsma Instituut

Nijmegen 2006

Titus Brandsma Instituut
Erasmusplein 1
6525 HT Nijmegen
tel. 024-3612162
fax 024-3612151

email: info@titusbrandsmainstituut.nl
homepage: www.titusbrandsmainstituut.nl

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2005.....	1
Titus Brandsma Instituut.....	1
Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Wetenschappelijk deel	6
Uitgevoerd onderzoek in 2005.....	6
Grondslagenonderzoek	6
Joods-christelijke traditie	6
Bijbelse spiritualiteit	6
Spiritualiteit van de liturgie	6
Geschiedenis van de spiritualiteit	6
Moderne Devotie	7
Carmelitana	7
Hedendaagse spiritualiteit.....	8
Spiritualiteit van het religieuze leven	8
Pastorale spiritualiteit.....	8
Spiritualiteit in maatschappelijke contexten	8
Discipline-ontwikkeling.....	8
Rapportage van de onderzoeksoutput.....	10
Grondslagenonderzoek	10
Joods-christelijke traditie	11
Bijbelse spiritualiteit	11
Spiritualiteit van de liturgie	12
Geschiedenis van de spiritualiteit	13
Moderne Devotie	14
Carmelitana	19
Hedendaagse spiritualiteit.....	20
Spiritualiteit van het religieuze leven	20
Pastorale spiritualiteit.....	21
Spiritualiteit in maatschappelijke contexten	22
Onderwijs.....	23
Promotiebegeleiding	23
Spirin-education.....	23
School voor Spiritualiteit	23
Graduate School of Theology Nijmegen	25
Master Spiritualiteit en Pastorale Studies	25
Onderwijs aan andere Nederlandse instellingen	25
Onderwijs en voordrachten aan buitenlandse instellingen.....	25
Voordrachten in Nederland.....	25
Discipline-ontwikkeling.....	27
Redactie.....	27
Het wetenschappelijk forum	28
Belangrijke gebeurtenissen in 2005	29
Publicaties	29
Wijzigingen bestuurssamenstelling	29
Laetitia Aarnink ridder in de Orde van Oranje-Nassau	29
Titus Brandsma Lezing	30

Studieweek mystiek	30
Omvorming Cursuswerk.....	30
Start School voor Spiritualiteit.....	31
Titus Brandsma Grootste Nijmegenaar aller tijden	31
Cursus en vormingswerk.....	32
Psalmen	32
De geestelijke weg	32
Cursussen	32
Voordrachten.....	32
Trainingen	32
Inleidingen	33
Activiteiten in de media	33
Retraites	33
Begeleidingen	33
Feitelijke Opbouw van het instituut per 31-12-2005	34

Voorwoord

In dit jaarverslag presenteren we een rapportage van de activiteiten van het Titus Brandsma Instituut in 2005. In het wetenschappelijk deel geven we een beschrijving van het uitgevoerde onderzoek, een overzicht van de publicaties, van het gegeven onderwijs, de discipline-ontwikkeling en van belangrijke gebeurtenissen. Na dit wetenschappelijk deel volgt een beschrijving van het cursus- en vormingswerk dat is verricht door medewerkers van het instituut. Ten slotte volgt een overzicht van de opbouw van het instituut aan het einde van de verslagperiode. De paragrafen van het wetenschappelijk deel zijn geordend volgens het wetenschapsplan, dat in 2004 door het bestuur is goedgekeurd.

Sinds de reorganisatie van 1996 worden het bestuur en de directie van het instituut bijgestaan door de Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). Bij de totstandkoming van dit wetenschappelijk jaarverslag is rekening gehouden met de adviezen van deze raad. De raad is op het moment van verschijnen van dit verslag als volgt samengesteld:

prof. dr. A.G. Weiler, em. Radboud Universiteit Nijmegen, voorzitter;
prof. dr. F.A. Maas, Universiteit van Tilburg en Universiteit Utrecht;
prof. dr. Th. Mertens, Universiteit Antwerpen;
prof. dr. P.J.A. Nissen, Radboud Universiteit Nijmegen;
prof. dr. P.J.M. van Tongeren, Radboud Universiteit Nijmegen.

Het verslag is opgesteld door de wetenschappelijk secretaris van het instituut, dr. Huub Welzen.

Prof. dr. C.J. Waaijman,
wetenschappelijk directeur.

Nijmegen, juni 2006.

Wetenschappelijk deel

Uitgevoerd onderzoek in 2005

Grondslagenonderzoek

Het handboek *Spiritualiteit. Vormen, grondslagen, methoden* heeft een brede receptie, zowel binnen als buiten het instituut. Het tweede deel van de vertaling in het Duits is verschenen. Aan de vertaling in het Italiaans, Spaans en Russisch wordt door diverse instellingen gewerkt. In de School voor Spiritualiteit heeft de Nederlandse tekst van het handboek de materialen geleverd voor het ontwerpen van de modulen die in het eerste semester van het cursusjaar 2005-2006 gegeven zijn. Ook voor de komende modulen in deze tweejarige opleiding dient het handboek als grondslag. Het blijkt dat meerdere instituten en opleidingen (o.a. de Gregoriana te Rome) het boek zien als hét handboek voor het vakgebied van de spiritualiteit.

Het grondslagenonderzoek spitst zich toe op de volgende punten. Door Kees Waaijman is onderzoek gedaan naar seculiere vormen van spiritualiteit en naar de problematiek van de interiorisatie. Verder heeft hij de structuur van SPIRIN Encyclopedia ontworpen. Deze structuur scheidt de kaders voor internationaal samengestelde werkplaatsen, waarin onderzoekers op verschillende (ook interdisciplinaire) terreinen van het spiritualiteitsonderzoek kunnen samenwerken en bouwen aan een digitale encyclopedie voor het wetenschapsgebied van de spiritualiteit.

Inigo Bocken heeft de tekst van het proefschrift van Martin Buber vertaald en ingeleid met het oog op de relatie tussen het moderne subjectbegrip, zoals dat reeds bij Cusanus aan het licht komt, en het dialogische denken van Martin Buber.

Joods-christelijke traditie

Bijbelse spiritualiteit

Door Kees Waaijman is studie gemaakt van de poëzie van de psalmen zoals deze zich aftekent in de bikola. Vanuit het oogpunt van spiritualiteit blijkt de onderbreking tussen de halfverzen van wezenlijk belang. Verder heeft hij studie gemaakt van aspecten van gemeenschapsvorming in de Schrift. Huub Welzen heeft studie gemaakt van het lijdensverhaal van het evangelie volgens Lucas met oog op een lezersgericht commentaar. Hij heeft bovendien gewerkt aan studies op het gebied van de spirituele hermeneutiek, lectio divina, intertekstualiteit en studie verricht naar de universele spiritualiteit in Paulus' rede op de Areopaag (Hnd 17,16-34). Binnen het instituut is een samenwerking op gang gekomen met Dorine Drost voor het verzamelen van data op het gebied van bijbelse spiritualiteit. Kees Waaijman en Huub Welzen hebben overleg gehad met prof. dr. Pieter de Villiers (Bloemfontein) over de opzet van een internationaal forum met het oog op de ontwikkeling van het vakgebied van de bijbelse spiritualiteit.

Spiritualiteit van de liturgie

Het onderzoek van Ad de Keyzer is ondergebracht bij Hedendaagse Spiritualiteit / Pastorale Spiritualiteit in het project *Pastoraal-mystagogische aspecten van de liturgie*. In het project *De liturgische feesten 'de tempore' en 'de sanctis' in het oude bisdom Kamerijk* heeft Charles Caspers de reeds vervaardigde transcriptie van de dertiende-eeuwse synodale statuten van Kamerijk gecollationeerd. Ook heeft hij een volgend deel in het lexicon *Bedevaartplaatsen in Nederland* voorbereid. Hij heeft studie verricht naar het St. Jansfeest. Hij schreef een aantal lemmata voor de *Christelijke Encyclopedie*.

Geschiedenis van de spiritualiteit

Elisabeth Hense heeft een boek geschreven over intertekstuele contacten tussen verschillende spiritualiteiten. Hein Blommestijn heeft verder gewerkt aan een kritische herziening van de vertaling van de Gulden Brief van Willem van Saint-Thierry. De afronding hiervan heeft op zich laten wachten vanwege de publicatiemogelijkheden van deze vertaling. Er is gewerkt aan de voorbereiding van de publicatie van deel 10 (De Brieven) van Jean de Saint-Samson, voorbereid door de inmiddels overleden Yves Durand en de overname van de gegevens van genoemde editeur van deel 11. Er is

gewerkt aan de totstandkoming van enkele hedendaagse spirituele autobiografieën die aansluiten bij de mystieke traditie. Hein Blommestijn schreef een aantal lemmata voor de Christelijke encyclopedie.

Moderne Devotie

Het onderzoek naar de Moderne Devotie behoort tot de speerpunten van het vigerende wetenschapsplan. Er zijn twee concentratiepunten: 1. een nieuwe lezing van de *Navolging van Christus* met behulp van vormbeschrijvend, hermeneutisch, systematisch en mystagogisch onderzoek; 2. een nieuwe interpretatie van innerlijkheid zoals die in de eerste periode van de Moderne Devotie verstaan werd. Aan de hand van een nieuwe vertaling, die door Rudolf van Dijk wordt voorbereid, wordt een nieuwe lezing beproefd in de onderzoeksgroep mystagogie. Op basis van de uitkomsten hiervan verzorgt Jos Huls een mystagogisch commentaar op een aantal passages uit de *Navolging*. In het verslagjaar heeft Rudolf van Dijk de vertaling van boek I – III verder bewerkt en het bronnenonderzoek van boek IV voortgezet. Het plan is opgevat om in 2006 de *Navolging van Christus* tot onderwerp te maken van de mystieke week. Het is dan de vijfentwintigste keer dat de mystieke week wordt gehouden. Om het werk van Titus Brandsma op het gebied van de Moderne Devotie te eren is gezocht naar een onderwerp uit deze spirituele traditie. De week zal niet, zoals gebruikelijk, verzorgd worden door één deskundige, maar door de staf van het instituut. De stafleden zullen, ieder vanuit zijn eigen deskundigheid, aspecten en tekstgedeelten van de *Navolging* bespreken. Daarbij zal de nadruk liggen op het aspect van innerlijkheid. De lezingen zullen worden gebundeld en gepubliceerd in de reeks *Mystieke teksten en thema's*. Momenteel zijn de stafleden bezig met de voorbereiding. In de stafvergadering worden de producten op elkaar afgestemd. Door op deze wijze als staf met elkaar samen te werken wordt vorm gegeven aan de instituutsbrede opzet waarover in het wetenschapsplan wordt gesproken.

Charles Caspers heeft gewerkt aan een monografie over de doorwerking van de spiritualiteit van de Moderne Devotie (meer speciaal van Geert Grote en Thomas van Kempen) op de Amsterdamse Heilige Stede en de latere Stille Omgang. De studie zal in 2006 verschijnen. Een meer uitgewerkte Engelstalige versie is gepland voor 2007. Hij heeft verder studie gemaakt van de relatie tussen de Moderne Devotie en het aflaatwezen. Hij was betrokken bij de eindredactie van *Wegen der kerstening in Europa, 1300-1900*.

Inigo Bocken heeft studie gemaakt van de leek en de individualiteit, de innerlijkheid en de dialoog in relatie tot de Moderne Devotie. Daarbij heeft hij met name onderzoek gedaan naar de 'Imitatio Christi' als theorievorm en naar de relatie tussen de Moderne Devotie en de transformatie van de 'theoria' in de vroegmoderne tijd. Verder onderzocht hij de betekenis van de Moderne Devotie voor een cultuurdiagnose van onze tijd en een actuele wetenschapstheorie van de spiritualiteit.

Krijn Pansters heeft zijn promotieonderzoek gecontinueerd. Hij heeft gewerkt aan het vierde hoofdstuk dat handelt over de monastieke deugden, en hij heeft een voorstudie gemaakt over het concept *profectus virtutum*. Hij heeft een artikel gepubliceerd over de kardinale deugden.

Dick Akerboom heeft verder gewerkt aan een selectie en vertaling van teksten over het fenomeen 'bekering' in de Moderne Devotie. Ook heeft hij onderzoek gedaan naar de plaats van de zielzorg.

Jos Huls heeft onderzoek verricht naar de innerlijkheid in de *Navolging van Christus* met het oog op de mystieke week. Ook heeft hij een studie verricht naar de citaten van de *Navolging* in *Merkstenen* van Dag Hammarskjöld. Tevens heeft hij onderzoek verricht naar de samenhang tussen begeerte bij Beatrijs van Nazareth, de vriendschap bij Dag Hammarskjöld en de innerlijkheid bij Thomas van Kempen. Tijdens een congres in januari 2006 in Zuid-Afrika (St-Augustine College, Johannesburg) heeft hij hierover een voordracht gehouden. De voordracht zal worden gepubliceerd. Hij schreef het lemma *Mystiek* in de Christelijke encyclopedie.

Rijklof Hofman heeft het werk aan de tekstuitgave van de Opera Omnia van Geert Grote voortgezet. Ook heeft hij studies gemaakt van de betekenis van *consolatio* en *contemplatio* in de *Navolging van Christus*.

Marinus van den Berg heeft de kopij voor de uitgave van de *Het Gaesdonckse-tractatenhandschrift* gereed gemaakt. Het boek is inmiddels gepresenteerd op 2 februari 2006.

Carmelitana

Van 4 tot 7 juli vond te Lisieux een internationaal congres plaats over de Karmelregel. Experts van binnen en buiten de orde uit Italië, Spanje, Frankrijk, Nederland, Duitsland, Engeland, Ierland en de Verenigde Staten waren aanwezig en gaven voordrachten met het oog op een publicatie over de Karmelregel bij gelegenheid van de viering van 800 jarig jubileum in 2007. Jos Huls sprak over *The Rule beyond the Rule*; Kees Waaijman over *Open Spaces in the Rule*. Bijzonder fascinerend waren de discussies over de grenzen en de mogelijkheden van de verschillende benaderingswijzen.

Intertextualiteit, de aandacht voor de open plekken in de tekst van de Regel, de benadering vanuit het god-menselijk betrekking gebeuren, een strikt historische benadering, een studie van de betekenis van *in obsequio Jesus Christi*, de aan- of afwezigheid van Elia en Maria in de Regel: het waren steeds nieuwe ingangen in de Regel. Ook Hein Blommestijn en Huub Welzen hebben het congres bijgewoond. Van de hand van Jos Huls verscheen een artikel over de Karmelregel. Een Nederlandse vertaling van 'The Silence of Carmel' van de hand van Kees Waaijman verscheen in de reeks Karmelitaanse Vorming. Elisabeth Hense publiceerde twee artikelen de bundel *Dit mateloze verlangen* over karmelitaanse auteurs. Deze bundel is het derde deel in de reeks *Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse Mystiek*.

Hedendaagse spiritualiteit

Spiritualiteit van het religieuze leven

In het kader van de overeenkomst met de KNR continueerde Pierre Humblet het verzamelen van titels voor een bibliografie van het religieuze leven. Hij schreef het zevende artikel in een reeks herbronning. Hij heeft gewerkt aan een vervolg op de studiedag op 1 juni 2004 in Steyl *De missie / zending van de religieuzen*. Hij heeft tevens gewerkt aan een webpagina over broederspiritualiteit. Laetita Aarnink heeft het onderzoek naar de spiritualiteit van actieve religieuzen voortgezet met het oog op regelmatige vakpublicaties in het tijdschrift *Speling*.

Pastorale spiritualiteit

Het onderzoek van Ad de Keyzer richtte zich op de toe-eigening door het volk van Bijbelse teksten zoals die gebruikt worden in eucharistie en getijdengebed. Het onderzoek werd toegespitst op psalmen.

Spiritualiteit in maatschappelijke contexten

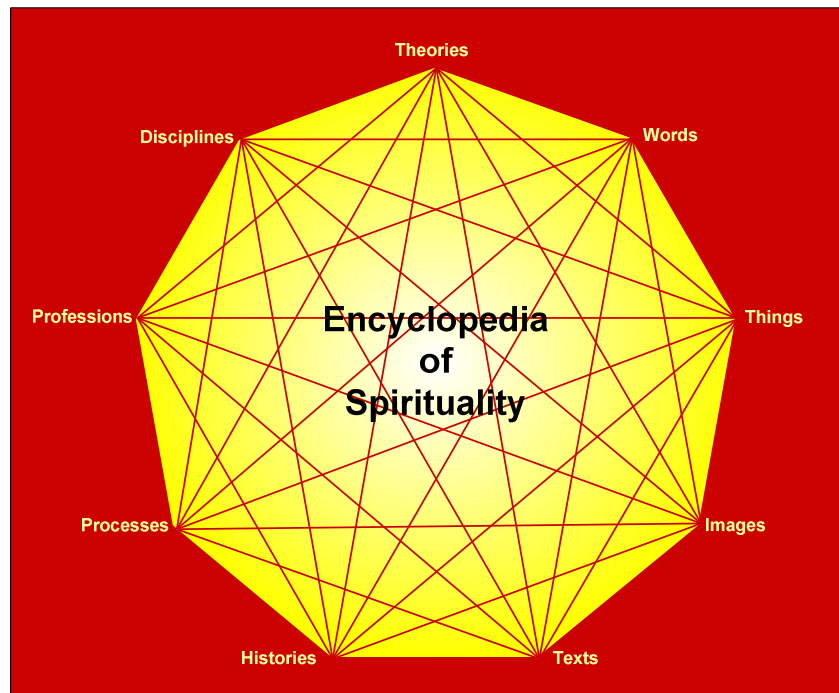
In het project over burnout en geestelijke begeleiding is literatuuronderzoek gedaan en zijn data uitgewerkt en geanalyseerd met het oog op een subsidieaanvraag voor vervolgonderzoek. Omdat een van de partners geen inhoudelijke invulling heeft gegeven aan zijn deel van het voorstel, is de aanvraag niet ingediend. Er is een plan gemaakt om tot een gezamenlijk voorstel te komen. In het project Levensloop en geestelijke begeleiding is de verzameling spirituele biografieën uitgebreid en zijn analyses gemaakt van deze biografieën.

Discipline-ontwikkeling

De ontwikkelingen tussen de katholieke theologische faculteiten en binnen de Faculteit der Theologie van de Radboud Universiteit zijn van belang voor het Titus Brandsma Instituut, omdat deze raken aan een van de belangrijkste partners van het instituut op het gebied van het onderzoek. Om de samenwerking tussen de verschillende disciplines en de deskundigheden op het wetenschapsgebied van de spiritualiteit vorm te geven is door Kees Waaijman een onderzoeksprogramma geschreven: *Reframing Spirituality and Mysticism*. Verschillende niveaus op het gebied van de spiritualiteit en verschillende benaderingswijzen zijn ondergebracht in een aantal onderling samenhangende dimensies. De dimensies zijn: 1. Root Metaphors; 2. Material culture; 3. Imagery and aesthetics; 4. Text readings; 5. Historical Transformations; 6. Spiritual processes; 7. Comparison of approaches; 8. Intra- and interdisciplinarity; 9. Praxis and profession; 10. An encyclopedic program. Projecten, genoemd in het wetenschapsplan van het Titus Brandsma Instituut en projecten van medewerkers van de Faculteit der Theologie van de Radboud Universiteit zijn onder deze tien punten ondergebracht. Beoogd is een samenwerking die niet alleen gericht is op output en producten, maar ook een samenwerking die in zichzelf een leerproces is dat leidt tot nieuwe inzichten en nieuwe onderzoeksvragen. Het onderzoeksprogramma, ingebed in de samenwerking van het Titus Brandsma Instituut met de Faculteit der Theologie, is gesitueerd in het Spirin-programma, in het bijzonder in het onderdeel Encyclopedia. Vanaf de aanvang is het programma opgevat als een digitaal project, zowel op het niveau van de samenwerking tussen de deelnemers als op het niveau van de output en de producten. De verantwoordelijke personen voor het programma zijn Peter Nissen (theologische faculteit) en Kees Waaijman (Titus Brandsma Instituut), bijgestaan door Pim Valkenberg (Faculteit) en Huub Welzen (Instituut). Voor de ontwikkeling van de digitale omgeving zullen zij samenwerken met Elisabeth Hense (Faculteit) en Jos Huls (Instituut). In de Faculteit en bij de

medewerkers van het Instituut is het voorstel positief ontvangen. Het moet nog worden besproken door de Wetenschappelijke Adviesraad van het instituut.

In het verslagjaar is Spirin Encyclopedia centraal komen te staan. Kees Waaijman heeft het fenomeen Encyclopedie bestudeerd (een publicatie is voorzien) en een structuurvoorstel gedaan. Encyclopedie wordt gezien als de werkplaats waarin wetenschappers op het gebied van de spiritualiteit samenwerken. De inhoudelijke architectuur van Encyclopedia bestaat uit negen dimensies: words, things, images, texts, histories, processes, professions, disciplines, theories. De samenhang kan als volgt worden weergegeven:

De redactie van Encyclopedia zal op de volgende wijze worden opgezet. Er komt een redactie met subredacties. In de redactie zijn alle negen dimensies vertegenwoordigd. De redactie bepaalt het algemene beleid van Encyclopedia. De subredacties zijn georganiseerd rond de afzonderlijke dimensies. Zij ontwikkelen hun specifieke onderzoeksveld in relatie tot het gehele wetenschapsgebied van de spiritualiteit.

De twee beschreven ontwikkelingen zijn een verdere stap in het proces van digitalisering van het Titus Brandsma Instituut. Ze zijn bepalend voor de werkzaamheden in de komende jaren.

Rapportage van de onderzoeksoutput

Soms hebben onderzoekers publicaties verzorgd die niet vallen onder het onderzoeksproject waaraan zij werken, maar die thuishoren in een ander projectveld. In dergelijke gevallen zijn de publicaties opgenomen onder de projectvelden waarin ze inhoudelijk thuishoren.

In het geval waarin een publicatie op naam staat van meer dan één auteur, zijn steeds de namen van alle auteurs opgenomen.

Grondslagenonderzoek

C.J. Waaijman

Project: Grondslagen van de spiritualiteitswetenschap

Omvang: 0,1 fte

Verricht onderzoek: De onderzoeker heeft verder onderzoek verricht naar seculiere vormen van spiritualiteit en zich tevens gericht op de problematiek van de interiorisatie. Bovendien heeft hij de structuur van SPIRIN Encyclopedie ontworpen. Hij vervaardigde voor de School voor Spiritualiteit de Nederlandstalige inleiding. (Meer informatie over de School van Spiritualiteit is te vinden in de paragraaf over onderwijs.)

Publicaties:

Wetenschappelijke publicatie (boek)

- *Handbuch der Spiritualität. Band 2: Grundlagen.* (trans. E. Hense), Mainz: Grünewald, 2005 [311 p.]

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Vragen als geestelijke weg. In: Dea Broersen, Guido Smit & Hans Luyten(Eds.), *Ik loop hier stage: Een boek voor deken Joop Stam*. Dabar-Luyten, Heeswijk 2005 [160 p.] 103-117
- Spirituality in the context of globalization. In: E. Gerlock, M.R.O. Ladaga, & C.B. Buenafe (Eds.), *Spirituality face to face with globalization (Lecture Series 4 on Spirituality)*. Center for Spirituality, Manila 2005 [172 p.] 11-38
- Spirit in je werk. In: H. Klamer, B. Rutgers van der Loeff, & C. Lambregtse (Eds.), *Inspiratie: Ondernemers over levensbeschouwing en ondernemen*. Vereniging VNO-NCW, Den Haag 2005 [104 p.] 24-33
- Scholen van spiritualiteit: De hachelijkheid van omvorming. In: C. Caspers, F. Korsten & P. Nissen (Eds.), *Wegen van kerstening in Europa, 1300-1900*. Damon, Budel 2005 [190 p.] 170-188
- Wat is spiritualiteit en hoe doet zij zich voor in de gezondheidszorg? In: H. Jochemsen & E. van Leeuwen (Eds.), *Zinervaring in de zorg: Over de betekenis van spiritualiteit in de gezondheidszorg*. Van Gorcum, Assen 2005 [VIII + 92 p.] 21-36.
- Zeven spiegels van compassie. In: H.J. Hoefman & L. Schuijt (Eds.), *Passie voor compassie: Tussen kracht en kwetsbaarheid op het werk*. Asoka/ Vught, Rotterdam 2005 [144 p.] 37-49

Populariserende publicaties

- Als je spiritualiteit als wetenschap studeert, ga je onverbiddelijk op zoek naar de waarheid. In: *Happinez: Mindstyle Magazine* 3 (2005)3, 65.

Boekbespreking

- E.A. Panzig, Gelâzenheit und abegescheidenheit: Eine Einführung in das theologische Denken des Meister Eckhart. In: *Tijdschrift voor Theologie* 45 (2005) 4, 423-424

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Wetenschappelijk directeur Titus Brandsma Instituut
- Hoogleraar Spiritualiteit van de Faculteit der Theologie RU Nijmegen
- Lid van Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap
- Lid van de Arbeitsgemeinschaft Spiritualität
- Voorzitter van de Advisory Board van het Institute of Spirituality in Asia (voorheen Center for Spirituality in Manila)
- Lid NWO beoordelingscommissie voor het programmatisch onderzoek (gebied Geesteswetenschappen)
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Zuid-Afrika)

- Lid Institutum Carmelitanum
- Voorzitter van de studiegroep Spiritualiteit van het Soeterbeeckprogramma
- Honorary president of the South Africa Association for Spirituality (Spirasa)
- Lid van de onderzoeksgroep Respire (gezondheidszorg en spiritualiteit)
- Lid van de studiegroep Iekenspiritualiteit van de Katholieke Akademie Schwerte
- Lid van de commissie Charism and Spirituality van de Karmelorde

I.M.K. Bocken

Wetenschappelijke publicaties (boek)

- *Martin Buber: De geschiedenis van het moderne individu.* Ten Have, Baarn 2005 [Inleiding en editie] [160 p.]

Joods-christelijke traditie

Bijbelse spiritualiteit

C.J. Waaijman

Project: Spiritualiteit van de psalmen

Omvang: 0,3 fte

Verricht onderzoek: De onderzoeker heeft zich gericht op de poetica van de psalmen, zoals die zich aftekent in de zegging (performance), en op aspecten van gemeenschapsvorming vanuit de Schrift.

Publicaties:

Vakpublicaties (artikel)

- De muzikaliteit van de psalmen. In: *Gregoriusblad* 129 (2005) 2, 67-74.
- In God geëerde saamhorigheid. In *Speling* 57 (2005) 1, 77-83.
- De verborgen heiligheid van de Schrift, in: *Speling* 57 (2005) 2, 74-78.
- De veelstemmigheid van de Schrift, in: *Speling* 57 (2005) 3, 17-23.
- Niet de zender maar de ontvanger centraal, in: *Speling* 57 (2005) 4, 27-34.

P.H.M. Welzen

Project: Spiritualiteit van het Nieuwe Testament

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: De onderzoeker heeft enige passages van het lijdensverhaal van Lucas geëxegeseerd met het oog op een lezersgeoriënteerde commentaar van dit evangelie. Hij heeft gewerkt aan een Engelstalige publicatie op het terrein van spirituele hermeneutiek. Deze zal in 2006 verschijnen. Hij heeft een digitale Nederlandstalige module Spirituele Hermeneutiek op bachelorniveau vervaardigd met het oog op de School voor Spiritualiteit. (Meer informatie over de School van Spiritualiteit is te vinden in de paragraaf over onderwijs.) In samenwerking met Kees Waaijman en Dorine Drost heeft hij gewerkt aan enkele verkenningen op het gebied van Bijbelse spiritualiteit voor Spirin Encyclopedia. Hij heeft deelgenomen aan het internationale congres over te Karmelregel te Lisieux (4-7 juli). Er is een samenwerking tot stand gekomen met Prof. Dr. Pieter de Villiers (Universiteit van die Vrijstaat). In dat verband heeft hij enkele reviews van aangeboden artikelen voor *Analecta Theologica* gemaakt.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Intertextuality: Traces of Mysticism. In: Patrick Chatelion Counet, Ulrich Berges (eds.), *One Text, A Thousand Methods. Studies in Memory of Sjef van Tilborg.* Brill, Boston, Leiden 2005 [367 p.] 317-347

Vakpublicaties (artikel)

- De geboorte van een universele spiritualiteit. In: *Speling* 57 (2005) 3, 24-31

Populariserende publicaties (artikel)

- De spiritualiteit van een kerk als minderheid. Ernst Henau houdt de Titus Brandsma Lezing 2005. In: *Erasmusplein* 16 (2005) 2, 3-4

Boekbesprekingen

- T. Stühlmeyer, *Veränderungen des Textverständnisses durch Bibliodrama: Eine empirische Studie zu Mk 4,35-41.* (Paderb. Theol. Stud. 36), Paderborn, Schöningh, 2004; 471 blz., € 64,- ISBN 3-506-70126-6. In: *Tijdschrift voor Theologie* 45 (2005) 3, 310

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Wetenschappelijk secretaris Titus Brandsma Instituut
- Lid Institutum Carmelitanum Rome
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Zuid-Afrika)
- Bestuurslid van het werkgenootschap St. Hiëronymus
- Lid van Bibliodrama, werkgroep voor opleiding en spiritualiteit
- Lid van Studiosorum Novi Testamenti Conventus
- Lid Atelier exegetische Faculteit der Theologie Radboud Universiteit Nijmegen

Spiritualiteit van de liturgie

C.M.A. Caspers

Project: De liturgische feesten 'de tempore' en 'de sanctis' in het oude bisdom Kamerijk (ca. 1200 – ca. 1500)

Omvang: 0,1 fte

Verricht onderzoek: In 2005 is de reeds vervaardigde transcriptie van de dertiende-eeuwse synodale statuten van Kamerijk die een eenheid vormen met de liber ordinarius, gecollationeerd aan andere uitgegeven en niet-uitgegeven statuten.

Project: Bedevaarten in Nederland

Omvang: 0,1 fte

Verricht onderzoek: In 2005 is de publicatie van een volgend deel in het lexicon *Bedevaartplaatsen in Nederland* voorbereid. Hij schreef een aantal lemmata voor de Christelijk encyclopedie.

Publicaties

Vakpublicaties (artikel)

- Het geloof van de Tilburger: verleden - heden - toekomst. In: *Tilburg. Tijdschrift voor geschiedenis, monumenten en cultuur.*: 23 (2005) 2 31-34

Vakpublicaties (Boekdeel – Hoofdstuk)

- Het Sint Jansfeest in kerk- en volksgebruik. In: Leo Janssen & Karel Loeff (Eds.), *Getuigenis op straat. De Larense Sint Janstraditie*. Laren 2005 [280 p.] 121-135
- Aflaat. In: *Christelijke encyclopedie*. Kok, Kampen 2005 [xii + 2026 p.] 25-27
- Anna, Sint. In: *idem* 61-62
- Antonius van Padua. In: *Idem* 78-79
- Bosco, Don Giovanni. In: *Idem* 235-236
- Donders, Petrus. In: *Idem* 444-445
- Gregoriaanse kalender. In: *Idem* 712
- Hamer, Ferdinand. In: *Idem* 734
- Heilige plaatsen. In: *Idem* 761
- Heiligen. In: *Idem* 762
- Heiligenkalender. In: *Idem* 762-764
- Heiligenlevens. In: *Idem* 764
- Heiligenverering. In: *Idem* 764-765
- Heiligschennis. In: *Idem* 764-765
- Joris, Sint. In: *Idem* 913-914
- Lidwina van Schiedam. In: *Idem* 1110
- Martelaren van Gorcum. In: *Idem* 1165-1166
- Mirakelboek. In: *Idem* 1204-1205
- Mirakelspel. In: *Idem* 1205
- Pestheiligen. In: *Idem* 1412
- Santiago de Compostela. In: *Idem* 1588-1589

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Senioronderzoeker en coördinator van het universitaire onderzoekprogramma Christelijk Cultureel Erfgoed

- Docent Kerkgeschiedenis Priesteropleiding Bovendonk
- Lid NOSTER
- Lid Onderzoekschool Mediëvistiek
- Lid Internationale Gesellschaft für theologische Mediävistik
- Voorzitter universitair overlegorgaan 'platform Moderne Devotie'

Geschiedenis van de spiritualiteit

H. H. Blommestijn

Project: Mystagogische lezing van spirituele en mystieke teksten

Omvang: 0,4 fte

Verricht onderzoek: Gedurende 2005 is verder gewerkt aan een kritische herziening van de vertaling van de Gulden Brief van Willem van Saint-Thierry. De afronding hiervan heeft op zich laten wachten vanwege de publicatiemogelijkheden van deze vertaling. Er is verder gewerkt aan de voorbereiding van de publicatie van deel 10 (De Brieven) van Jean de Saint-Samson voorbereid door de inmiddels overleden Yves Durand en de overname van de gegevens van genoemde editeur voor deel 11. Er is gewerkt aan de totstandkoming van enkele hedendaagse spirituele autobiografiën die aansluiten bij de mystieke traditie.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Learning to see the other with the eyes of God in St. John of the Cross. In: Herbert Alphonso, S.J. (Ed.), *Esperienza e Spiritualità, Miscellanea in onore del R.P. Charles André Bernard*. Editrice Pontificia Università Gregoriana, Roma 2005 [413 p.] 195-208

Vakpublicaties (artikel)

- De duisternis als vindplaats van God. In: *Nieuw Leven* 59 (2005) 1, 68-74
- Eenheid als perspectief van de mystieke weg – Jan van Ruusbroec. In: *Speling* 57 (2005) 1, 91-94
- Een leven van heiligheid naar het voorbeeld van Elia. In: *Speling* 57 (2005) 2, 87-92
- Bidden. In: *Christelijke Encyclopedie*, Kok, Kampen 2005 [xii + 2026 p.] 192-193
- Hildegard van Bingen. In: *Idem* 793
- Jan van het Kruis, in: *Idem* 877
- Ruusbroec, Jan van, in: *Idem* 1576-1577
- Weil, Simone, in: *Idem* 1862
- Teresa van Avila, in: *Idem* 1731-1732
- Titus Brandsma Instituut, in: *Idem* 1751-1752

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- UD Spiritualiteit van de Faculteit der Theologie van de KU Nijmegen
- Gasthoogleraar Mystieke Theologie van het Instituut voor Psychologie van de Universiteit Gregoriana te Rome
- Lid van de Nederlandse Onderzoekschool voor Theologie en Religiewetenschap
- Lid van de Onderzoekschool Mediëvistiek, lijn 1 Ontsluiting van bronnen
- Lid Institutum Carmelitanum Rome
- Lid van de studiegroep Spiritualiteit van het Soeterbeeckprogramma
- Lid Stuurgroep Christelijk Cultureel Erfgoed
- Lid van de onderzoeksgroep Respire (gezondheidszorg en spiritualiteit)

E. H. Hense geassocieerd onderzoekster

Publicaties

Wetenschappelijk publicaties (boek)

- *Zwischen Spiritualitäten. Intertextuelle Berührungen*. Lit, Münster 2005 [144 p.]

Boekbespreking

- M. Josuttis. (2002). Religion als Handwerk. Zur Handlungslogik spiritueller Methoden. Gütersloh: Chr. Kaiser. ISBN 3-579-05388-4. In: *Journal of Empirical Theology* 8 (2005) 2 274

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- UD spiritualiteit aan de RU Nijmegen
- Wetenschappelijk medewerker Institut für Spiritualität Münster

Moderne Devotie

C.M.A. Caspers

Project: De liturgische identiteit van de moderne devoten, met bijzondere aandacht voor de Congregatie van Windesheim en het werk van Thomas van Kempen (1380-1471)

Omvang: 0,5

Verricht onderzoek: In 2005 is aandacht besteed aan de Navolging van Christus, in relatie tot de liturgie.

Er is gewerkt aan een monografie over de invloed van de spiritualiteit van de Moderne Devotie, meer precies de opvattingen van Geert Grote en Thomas van Kempen, op de Amsterdamse Heilige Stede en de latere Stille Omgang (welke laatste met name door Gerard Brom als een toepassing werd beschouwd van de Navolging van Christus). Deze studie zal verschijnen in maart 2006. In 2007 verschijnt de verder uitgewerkte Engelse versie. Voorts zijn enkele wetenschappelijke artikelen vervaardigd, in het Engels en in het Nederlands, die merendeels pas in 2006 zullen verschijnen.

Publicaties

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- De Moderne Devotie en het aflaatwezen. Kanttekeningen bij de zogenoemde optelvroomheid. In: Charles Caspers, Frans Korsten, Peter Nissen (Eds.), *Wegen van kerstening in Europa, 1300-1900*. Damon, Budel 2005 [190 p.] 155-169

Wetenschappelijke publicaties (Boekredactie)

- Charles Caspers, Frans Korsten, Peter Nissen (Eds.), *Wegen van kerstening in Europa, 1300-1900*. Damon, Budel 2005 [190 p.]

Boekbesprekingen

- Ako Ypenga, Sacramentum. Hugo van St.-Victor († 1141) en zijn invloed op de allegorische interpretatie van de liturgie en de sacramentele theologie vanaf 1140 tot aan Durandus van Mende († 1296). Een hermeneutisch-methodologische benadering. Groningen 2002. In: *Nederlands theologisch tijdschrift* 58 (2004 [2005]) 352-353
- Barbara Baert, Een erfenis van heilig hout. De neerslag van het teruggevonden kruis in tekst en beeld tijdens de Middeleeuwen. Leuven 2001. In: *Trajecta* 13 (2004[2005]) 479-480
- Jaarboek voor Middeleeuwse Geschiedenis 6. Hilversum 2003. In: *Trajecta* 14 (2005) 115-116
- Catherine Vincent, Fiat Lux. Lumière et luminaires dans la vie religieuse en Occident du XIIIe siècle au début du XVIe siècle. Parijs 2004. In: *Trajecta* 14 (2005) 230-231
- Toon Quaghebeur, De concursus in het aartsbisdom Mechelen 1586-1786. Pastoorsbenoemingen in het beneficiale landschap van de Nieuwe Tijd. Brussel 2004. In: *Trajecta* 14 (2005) 333-334
- Jan van Herwaarden, Between Saint James and Erasmus. Studies in Late-Medieval Religious Life. Devotions and Pilgrimage in the Netherlands. Leiden 2003. In: *Dutch Review of Church History* 85 (2005) 469-471

I.M.K. Bocken

Project: Moderne Devotie als denkvorm

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: Er is onderzoek gedaan naar de 'Imitatio Christi' als theorie-vorm, de relatie tot de transformatie van de 'theoria' in de vroegmoderne tijd, de relatie tot Nicolaus Cusanus, de betekenis van het begrip 'leek' en de problematiek van de innerlijkheid. Ook is de betekenis van de moderne devotie voor een cultuurdiagnose van onze tijd en een actuele wetenschapstheorie van de spiritualiteit onderzocht.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicatie (artikel)

- The Language of the Layman. The Meaning of the *Imitatio Christi* for a Theory of Spirituality. In: *Studies in Spirituality* 15 (2005) 217-249

- The Subtle Rhetorics of Deviance in the Reform Movement of the *Devotio moderna*. In: *Glasnik (Slovenia)* 6 (2005) 2 30-38
- Wetenschappelijke publicatie (boekdeel-hoofdstuk)*
- Die Wahrheit des Dialogs. Die Bedeutung des cusanischen Denkens für Martin Bubers dialogischen Philosophie. In: Klaus Reinhardt & Harald Schwaetzer (Eds.), *Cusanus-Rezeption im 20. Jahrhundert*. Roderer, Regensburg 2005 [260 p.] 9-33
 - Der Kampf um Kommunikation. Karl Jaspers' existentielle Cusanus-Lektüre. In: Klaus Reinhardt & Harald Schwaetzer (Eds.), *Cusanus-Rezeption im 20. Jahrhundert*. Roderer, Regensburg 2005 [260 p.] 51-67
 - Les dimensions morales de l'art des conjectures. In: Jean-Michel Counet (Ed.), *Nicolas de Cues. Méthodes d'une pensée*. Brepols, Turnhout 2005 [320 p.] 183-195
 - The Art of Speaking. Nicholas of Cusa as a Philosopher of Language. In: Lodi Nauta (Ed.), *Language and Cultural Change. Aspects of the Study and the Use of Language in the Late Middle Ages and the Renaissance*. Peeters, Leuven 2005 [224 p.] 198-215
 - Perspektiven der Theorie. Philosophie als *scientia aenigmatica*. In: Inigo Bocken & Harald Schwaetzer (Eds.), *Spiegel und Porträt. Zur Bedeutung zweier zentraler Bilder im Denken des Nicolaus Cusanus*. Aachen/Maastricht 2005 [338 p.] 29-48
 - Katholieke democratie? Beschouwingen over de verhouding tussen katholieke kerk en burgerlijke samenleving. In: Luk Sanders (Ed.), *Politiek voorbij de transcendentie. Over democratie en mystiek*. Pelckmans/Klement, Kapellen/Kampen 2005 [222 p.] 115-126
- Wetenschappelijke publicaties (boekredactie)*
- Inigo Bocken/Harald Schwaetzer, *Spiegel und Porträt. Zur Bedeutung zweier zentraler Bilder im Denken des Nicolaus Cusanus*. Shaker, Aachen/Maastricht 2005 [338 p.]

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Coordinator Centrum voor Ethiek RU Nijmegen
- Secretaris Cusanus Studie Centrum Nijmegen
- Voorzitter Kierkegaard-genootschap België
- Lid Wissenschaftliche Beirat Cusanus-Institut Trier

K. Pansters (geassocieerd onderzoeker)

Project: *Profectus virtutum* in de Moderne Devotie

Omvang: n.v.t. (geassocieerd onderzoeker, werkzaam in de Faculteit der Letteren)

Verricht onderzoek: De onderzoeker is bezig met de voorbereiding van een proefschrift. Hij heeft gewerkt aan het vierde hoofdstuk getiteld: 'Monastieke deugden als voorwerp van traditie en receptie'. Hij heeft een korte voorstudie gemaakt naar het concept '*profectus virtutum*' in de traditie. Hij heeft twee artikelen geschreven.

Publicaties:

Vakpublicatie

- Twee bomen in een rozentuin. De dynamische overlevering van de kardinale deugden in de Lage Landen'. In: *Madoc. Tijdschrift over de Middeleeuwen* 19 (2005) 9-15

Populariserende publicaties

- Gerard Zerbolt van Zutphen (1367-1398). Theoloog en Modern Devoot. In: *Biografisch woordenboek Gelderland. Bekende en onbekende mannen en vrouwen uit de Gelderse geschiedenis*. 5 (2005) 143-145

Boekbesprekingen

- Peter Nissen (red.), Het Nederlandse godsdienstige leven in vogelvlucht. Geloven in de Lage Landen. Scharniermomenten in de geschiedenis van het christendom. Leuven 2004. In: *Signum* 17 (2005) 2, 79-82
- M. Derwich & M. Staub (red.), Moderne devotie in Europa? De betekenis van *devotio moderna* in Europa en de betekenis van Europa voor *devotio moderna*, *Die 'Neue Frömmigkeit' in Europa im Spätmittelalter* [Veröffentlichungen des Max-Planck-Instituts für Geschichte 205]. Vandenhoeck & Ruprecht. Göttingen 2004. In: *Signum* 17 (2005) 3-4
- Walter Simons, Cities of ladies. Beguine communities in the medieval Low Countries, 1200-1565. University of Pennsylvania Press, Philadelphia 2003. In: *Trajecta* 14 (2005) 1, 116-117
- *Dat coevent toe Oldenzaal. De geschiedenis en de opgraving van het Agnesklooster te Oldenzaal*. Hengelo 2004. In: *Trajecta* 14 (2005) 239-240

- J. Kuys, Kerkelijke organisatie in het middeleeuwse bisdom Utrecht. Nijmegen 2004. In: *Trajecta* 14 (2005) 237-238

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Promovendus Geschiedenis.
- Bestuurslid Stichting 'De Roermondse Kartuizers'.

T.H.M. Akerboom (geassocieerd onderzoeker)

Project: Het fenomeen 'beking' in de Moderne Devotie

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: In 2005 is verder gewerkt aan de vertaling van de selectie van teksten ten behoeve van het project en aan de aantekeningen bij die teksten. Daarnaast is in het kader van een publicatie onderzoek gedaan naar de plaats van zielzorg binnen de Moderne Devotie. Het project zal met dit aspect worden verbreed. De onderzoeker schreef een lemma voor de Christelijke encyclopedie.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (artikel)

- T.M.M.A.C. Bell & T.H.M. Akerboom, Joop Boendermaker 80 jaar. In: *Luther-bulletin. Tijdschrift voor interconfessioneel Lutheronderzoek* 14 (2005) 7-9
- Ein neues Lied wir heben an. Over de eerste martelaren van de Reformatie en het ontstaan van het eerste lied van Martin Luther. In: *Luther-bulletin. Tijdschrift voor interconfessioneel Lutheronderzoek* 14 (2005) 27-43

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Katharina von Bora und ihr Einfluss auf Martin Luther. In: *Lutherische Kirche in der Welt. Jahrbuch des Martin-Luther-Bundes* 52 (2005) 83-119

Vakpublicaties (artikel)

- Christianity in Europe: The Netherlands. In: Bowden, J. (ed.), *Christianity: A Complete Guide*. London, Continuum, 2005. 424-426
- Katharina von Bora en haar invloed op Maarten Luther (Katharina von Bora and Her Influence on Martin Luther). In: *Luther Digest* 13 (2005) 134-136

Vakpublicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Anna Bijns. In: *Christelijke encyclopedie*. Kampen, Kok, 2005. [XII + 2026 p.] 202-203

Populariserende publicatie (artikel)

- Dick Akerboom, 'Van Luther naar Hitler, een rechtstreekse lijn?' in: *Friesch Dagblad*. Vrijdag 16 december 2005, p. 2 en zaterdag 18 december 2005, p. 2.

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Bestuurslid Interconfessionele Werkgroep Luther-onderzoek
- Senior-onderzoeker NOSTER
- Lid dagelijks bestuur en hoofdbestuur Katholieke Vereniging voor Oecumene
- Lid Bisschoppelijke begeleidingscommissie t.b.v. Missionair Oecumenische Gemeenschap "De Purmer"
- Lid Landelijke Adviescommissie (LAC) WKO (Abva-Kabo)
- Secretaris van het bestuur van Stichting tot Ondersteuning van Levensbeschouwing en identiteit (SOL)
- Secretaris van de Beraadgroep Geloven en Kerkelijke Gemeenschap van de Raad van kerken in Nederland

J.A. Huls

Project: Een mystagogische lezing van de Imitatio Christi

Omvang: 0,2 fte

Verricht onderzoek: Er is onderzoek verricht naar de thematiek van de innerlijkheid in de *Navolging van Christus* met het oog op de mystieke week in 2006. Ook is er onderzoek gedaan naar de citaten uit de *Navolging* in *Merkstenen* van Dag Hammarskjöld. De onderzoeker heeft studie gemaakt van de mystagogie in de primordiale spiritualiteit. Daartoe heeft hij de begeerte bij Beatrijs van Nazareth, de

vriendschap bij Dag Hammarskjöld en de innerlijkheid bij Thomas van Kempen geanalyseerd. Hij heeft hierover gesproken op een congres in St. Augustine College, Johannesburg. Een publicatie is voorzien. Daarnaast heeft hij onderzoek gedaan naar de receptie van de Karmelregel in de mystieke traditie van de Karmelorde. Hij heeft hierover een voordracht gehouden op een congres over de Karmelregel te Lisieux. Een publicatie zal volgen. Hij heeft onderzoek gedaan ten behoeve van een nieuwe opzet van Spirin en de integratie van Spirin in het geheel van de websites. De onderzoeker heeft de website van de School voor Spiritualiteit gemaakt. Hij schreef het lemma *Mystiek* in de Christelijke encyclopedie.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (hoofdstuk-boekdeel)

- Thomas a Kempis: over de uitbeelding van Christus. In: Van Dijk R.Th.M., Meyers K., Nijs P. (Eds.), *Dit mateloze verlangen. Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse mystiek*. Peeters. Leuven 2005 [VI + 208 p.] 107-226

Vakpublicaties (artikel)

- Een gesprek voorbij de grens – Dag Hammarskjöld en Thomas van Kempen. In: *Speling* 57 (2005) 4, 84-90.
- *Mystiek*. In: *Christelijke encyclopedie*. Kok, Kampen 2005 [xii + 2026 p.] 1238-1240

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Member of the Board of the Institutum Carmelitanum
- Research Associate van de Universiteit van die Vrijstaat (Zuid-Afrika)
- Visiting professor Gregoriana Rome (Italië)

R.H.F. Hofman

Project: *Opera Omnia* van Geert Grote en de *Devotio Moderna*

Omvang: 0,6 fte

Verricht onderzoek: De onderzoeker heeft de collatie van de geselecteerde tekstgetuigen van Geert Grote's *Contra focaristas*, resp. *xxiv Articuli*, voltooid, en is begonnen met de constitutie van een bronnenapparaat overeenkomstig de normen van de serie *Corpus Christianorum*. Hij heeft zijn bijdrage voor de Mystieke Week 2006 over de *Navolging van Christus* van Thomas a Kempis voorbereid, inhoudende een lezing en artikel over 'De mystieke betekenis van de *consolatio* in de Navolging, geplaatst binnen het semantische veld van de *contemplatio*'. Daarnaast heeft hij voor *Ons Geestelijke Erf* een artikel beoordeeld. In het verslagjaar heeft hij gedurende 8 maanden ouderschapsverlof opgenomen, waardoor de omvang van zijn aanstelling de facto 0,47 in plaats van 0,60 fte heeft bedragen.

Publicaties:

Populariserende publicaties (bijdrage week- of dagblad)

- Monnikenwerk. In: *NRC-Handelsblad, bijlage Wetenschap & Onderwijs*, 3-4 december 2005.

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Lid interuniversitair werkverband Geschiedenis van de Taalkunde.
- Lid Studienkreis Geschichte der Sprachwissenschaft.
- Lid Henry Sweet Society for the History of Linguistics.
- Lid van de Onderzoeksschool Mediëvistiek, lijn 1.1 (ontsluiting van bronnen).
- Member of the Authenticating Panel of the Royal Irish Academy and Irish Biblical Association's - joint project for the edition of Medieval Celtic-Latin biblical and related texts in the *Corpus Christianorum* series.
- Secretaris Redactieraad *Gerardi Magni Opera Omnia* (vanaf dec. 2000).

R.Th.M. van Dijk O.Carm.

Project: De vertaling van de Navolging van Christus.

Omvang: 0,3 fte

Project: De geestelijke opklimmingen, vertaling en inleiding

Omvang: 0,1 fte

Verricht onderzoek: In het eerste project is een nieuwe vertaling beoogd van *De imitacione Christi* naar de Latijnse tekst volgens de diplomatische uitgave van Léon Delaissé (1956), met beperkt bronnenonderzoek (bijbel) en met verwerking van de resultaten van mystagogisch onderzoek, op basis van de tekstgenese in de autograaf (hs.) Brussel KB 5855-61), met als doel een tweetalige teksteditie in iuxtapositie. In het verslagjaar werden de boeken I-III op vertaalniveau verder bewerkt en werd het bronnenonderzoek van IV voortgezet. De onderzoeker heeft een aantal lemmata voor de Christelijke encyclopedie geschreven.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Spiritualität der 'innicheit'. Mystik und Kirchenkritik in der Devotio Moderna. In: M. Delgado & G. Fuchs (Eds.), *Die Kirchenkritik der Mystiker. Prophetie aus Gotteserfahrung. Band II: Frühe Neuzeit. Studien zur christlichen Religions- und Kulturgeschichte*, 3. Academic Press, W. Kohlhammer. Fribourg Stuttgart [403 p.] 9-38
- Over de noodzaak van onze algehele ontleding. Het derde der vijf mystieke traktaten uit het Gaesdonckse-Traktatenhandschrift. In: R.Th.M. van Dijk, K. Meyers & P. Nijs (Eds.) *Dit mateloze verlangen. Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse Mystiek*, 3. Peeters. Leuven 2005 [VI + 208] 87-105
- Dat oetmoedich fundament ende privilegie der susteren. Het leven van een reguliere kanunnikes in Soeterbeeck. In: H.J.G.M. Kienhorst e.a. (Eds.), *Rijkdom in eenvoud. Laatmiddeleeuwse handschriften uit klooster Soeterbeeck. Nijmeegse Kunsthistorische Cahiers*, 11. Nijmegen University Press. Nijmegen 2005 [146 p.] 11-25

Wetenschappelijke publicaties (boekredactie)

- *Dit mateloze verlangen. Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse Mystiek*, 3. Peeters. Leuven 2005 [VI + 208]

Vakpublicaties (artikel)

- Jesus Christus, Mittler der Inneren Vertröstung. Zur kontroversen Reihenfolge des 3. und 4. Buches der Nachfolge Christi des Thomas von Kempen. In: *Materialien Erbacher Hof, Akademie des Bistums Mainz. Menschwerdung. Jesus Christus als innerste und äußerste Möglichkeit des Menschen. Akademietaugung 3/4. Dezember 2004* [2005] ongepagineerd, 17 p.
- Mariënburghkapel: stralend baken in 2000-jarig Nijmegen. In: *Collatie. Halfjaarlijks informatieblad over 'Moderne Devotie'*. 15 (april 2004) 2

Vakpublicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Devotio Moderna. In: P. Sheldrake (Ed.), *The New SCM Dictionary of Christian Spirituality*. SCM Press. London 2005 [XX + 680 p.] 235-237
- Moderne Devotie. In: G. Harinck, W. Berkelaar, A. de Vos & L. Winkeler (Eds.), *Christelijke encyclopedie*. Kok. Kampen 2005 [2026 p.] 1215-1217
- Thomas van Kempen. In: *Idem* 1742
- Navolging van Christus. In: *Idem* 1255-1256
- Broeders van het Gemene Leven. In: *Idem* 246
- Zusters van het Gemene Leven: In: *Idem* 1928-1929
- Windesheim. In: *Idem* 1882

Populariserende publicaties (boek)

- *Kerken en kloosters van Nijmegen. Historische rondwandeling met bijzondere aandacht voor religieuze stadsgeschiedenis. 1. Westelijk stadsdeel*. Uitgegeven in eigen beheer. Nijmegen 2005 [28 p.]
- *De geestelijke ruimte van de Titus Brandsma Gedachteniskerk*. Uitgegeven in eigen beheer. Nijmegen 2005 [26 p.]

Populariserende publicaties (artikel)

- De grondwet van het Rijk Gods. In: *Kerugma*. 48 (2005) 66-76
- Zestig jaar Nederlands Carmelitaans Instituut, 1945-30 november 2005. In: *Karmelnieuws*. 39 (2005) 15, 200-205

Boekbesprekingen

- R. Frenken, Kindheit und Mystik im Mittelalter. Beihefte zur Mediaevistik. Monographien, Editionen, Sammelbände, 2. In: *Pedagogica Historica. International Journal of the History of Education. New Series*. 40 (2004) 5-6 832-835
- G. Jaspers, Een Amsterdams Marialeven in 25 legenden uit handschrift 846 van Museum Amstelkring. Middeleeuwse Studies en Bronnen, LXXIX. In: *Trajecta*. 14 (2005) 117-119
- Gérard Zerbolt de Zutphen. Manuel de la réforme intérieure. Tractatus devotus de reformatione virium anime. Introduction par José van Aelst. Édition critique et traduction par sr Francis Joseph

- Legrand. *Sous la Règle de Saint Augustin*, 8. Aux origines de la Devotio Moderna. In: *Cristianesimo nella Storia*. Brepols. Turnhout 2001 26 (2005) 42-43
- S. Ceglár en P. Verdeyen (ed.), [Guillelmi a sancto Theodorico,] *De sacramento altaris*; P. Verdeyen (ed.), [Guillelmi a sancto Theodorico,] *De natura corporis et animae*; *De contemplando Deo*; *De natura et dignitate amoris*; *Epistola ad fratres de Monte Dei*. Guillelmi a sancto Theodorico *Opera omnia*, pars III: *Opera didactica et spiritualia*. Corpus Christianorum Continuatio Mediaevalis, LXXXVIII. In: *Trajecta*. Brepols. Turnhout 2003 14 (2005) 233-234
 - D. Thomas-Eric Schockaert O.S.B. (Sint-Pietersabdij Steenbrugge), *De abten der Cisterciënzerabdij Onze-Lieve-Vrouw-ten-Duinen te Koksijde (1107-1627)*. Overzicht van vijf eeuwen eb en vloed in een monastieke gemeenschap. Inleiding door D. Anselm Hoste O.S.B. (Em.-abt van Steenbrugge). Foto's: Fernand Schreel (Dienst Pers & Communicatie van de gemeente Koksijde). In: *Trajecta*. Gemeente Koksijde. Koksijde 2003. 14 (2005) 235-237
 - De onderzoeker heeft een aantal boekvermeldingen verzorgd in *Collatie*. *Halfjaarlijks informatieblad over 'Moderne Devotie'*.

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Lid van de Onderzoeksschool Mediëvistiek, lijn 1.1. (Ontsluiting van de bronnen) en 1.3 (Boek en cultuur)
- Lid codicologengenootschap Het Draakje
- Lid Historische Werkgroep Kloosters IJssel-Vechtstreek (IJsselacademie Kampen)
- Directeur Nederlands Carmelitaans Instituut (Boxmeer)
- (Met drs. J.Kummer) Redactie boek *Moderne Devoten in monnikspij. Klooster en Colligatie van Sibculo 1406-1580*.

M.K.A. van den Berg

geassocieerd onderzoeker

Project: Gaesdonckse-traktatenhandschrift in reeks MVN

Omvang: n.v.t. (geassocieerd onderzoeker)

Verricht onderzoek: De kopij van de het boek is gereed gemaakt voor de drukker. De verschijningsdatum is 2 februari 2006.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Het Gaesdonckse-traktatenhandschrift, Sint Agnes op de Beek in Arnhem en een preek van Eckhart? In: R.Th.M. van Dijk, K. Meyers & P. Nijs (Eds.), *Dit mateloze verlangen. Pareltes van Nederlandse en Rijnlandse Mystiek*. Peeters Press. Assen 2005 [208 p.] 63-86

Populariserende publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- hoofdstuk: 3 Van normaalschool tot pedagogische academie. In: T. Ruhe, J. Branger & E. van Mensch (Eds.), *Onderwijs in Hilversum, van Dorpsschool tot Media Academie*. Verloren. Hilversum 2005 [156 p.] 31-43

Carmelitana

E. H. Hense

geassocieerd onderzoekster

Publicaties

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel/hoofdstuk)

- Franciscus Amelry: zeven scone bedinghen. In: R. Th. M. van Dijk, K. Meyers, P. Nijs (Eds.), *Dit mateloze verlangen. Pareltes van Nederlandse en Rijnlandse Mystiek*. Peeters, Leuven [208 p.] 155-176
- Maria Petyt: Van haer gheestelijck Houwelijck met Jesus. In: *Idem* 183-201

J.A. Huls

Publicaties:

Vakpublicaties:

- Geroepen tot voorbij de Karmelregel. In: *Speling* 57 (2005) 3, 79-84

C.J. Waaijman

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (artikel)

- Vertaling van 'The silence of Carmel': De karmelstijle. NCI, Boxmeer 2005 In: *Carmelus* 40 (1993) 11-42 (Karmelitaanse vorming 11), 26 p.

Populariserende publicaties (artikel)

- Karmel van Zenderen. In: *Karmelnieuws* 39 (2005) Speciaal nummer, 3-8.
- The mystery of Boxmeer (trans. Arnold van Vugt), s.l: s.n., 2005 (vertaling van 'Het geheim van Boxmeer', in: *Karmelnieuws* 37 (2003; speciaal nummer), 8-13/ *Achter de Karmel* 15 (2003) nr.5, 13-17)

Hedendaagse spiritualiteit

Spiritualiteit van het religieuze leven

P.J.M. Humblet

Project: Spiritualiteit van het religieuze leven

Omvang: 0,3 fte

Verricht onderzoek: Dit project behelst toegepast en beleidsvoorbereidend onderzoek met betrekking tot het religieuze leven in Nederland. De wetenschappelijke doorlichting ervan moet bijdragen aan de mogelijkheden van het religieuze leven voor de toekomst. In 2005 werd dit onderzoek toegespitst op kringen en bewegingen die putten uit het erfgoed van de religieuzen.

Publicaties:

Vakpublicatie (boek)

- *Our hearts ever reach out for You. Prayer among the sisters of charity of St. Charles Borromeo* (Vertaling van Pierre Humblet, *Gedurig reikt ons hart naar u. Gebed bij de Liefdezusters van de H. Carolus Borromeus*, Nijmegen, Valkhof Pers - Titus Brandsma Instituut 1998; 227 pagina's; ISBN 90 5625 056 6.) Titus Brandsma Instituut - Valkhof Pers, Nijmegen. 2005 [221 p.]

Vakpublicatie (Artikel)

- Dan zult u leven... – Gedachten over herbronning, zesde deel van een artikelenserie over herbronning van religieus leven. In: *KNR-Bulletin* 8 (februari 2005), nr. 1 24-28.
- En onmiddellijk rechtte ze haar rug en ze prees God – Gedachten over herbronning, zevende deel van een artikelenserie over herbronning van religieus leven. IN: *KNR-Bulletin* 8 (december 2005), nr. 5 37-42.

Vakpublicatie Extern rapport

- Pierre Humblet en Ad Leys, *Charisma en Pastoraat: enkele aanzetten voor het gesprek in de Commissio Mixta* [Bewerking van Pierre Humblet, *Charisma en pastoraat*, Intern Rapport voor het Overleg Priesterreligieuzen, KNR, Den Bosch, januari 2004, 9 pagina's.) KNR Den Bosch 2005 [3 p.] gemaakt in opdracht van de KNR.

Overige output (intern rapport- verslagen van het Platform rond toekomst van religieus leven)

- Pierre Humblet, *In de ochtend wekt hij mijn oor* – Presentatie van religieus leven: wat willen we presenteren en hoe pakken we dat aan? Verslag vijfde platformbijeenkomst rond toekomst van religieus leven, 14 april 2004. KNR, Den Bosch 2005.
- Pierre Humblet, *Ik schrijf mijn Wet in hun binnenste...* Ervaringen met associatie en andere vormen van verbondenheid van leken. Verslag zesde platformbijeenkomst rond toekomst van religieus leven, 6 oktober 2004. 2004-10-06. KNR, Den Bosch 2005.

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Studiesecretaris KNR
- De onderzoeker maakt deel uit van de redactie van de KNR-website. In dat kader schreef en redigeerde hij in 2005 diverse webpagina's over 'religieus leven' en aspecten daarvan. Deze zijn te vinden via www.religieuzen.nl.

J.G. Aarnink

Publicaties:

Vakpublicaties (artikel)

- Wie niet tegen is, is voor. In: *Speling 75* (2005) 3, 58-61
- Geroepen tot apostolisch leven. In: *Speling 75* (2005) 4, 77-81

C.J. Waaijman

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (artikel)

- The riches of religious community. In: *Studies in Spirituality* 15 (2005) 169-183

Pastorale spiritualiteit

A.W.J. de Keyzer

Project: Pastoraal-mystagogische aspecten van de liturgie

Omvang: 0,1 fte

Verricht onderzoek: In de twee belangrijkste liturgische momenten – de eucharistie en het getijdengebed – speelt de toe-eigening van het woord door het volk een centrale rol. De aandacht richt zich hierbij vooral op de tekstvoltrekking van de psalmen, omdat zij paradigmatisch zijn voor het liturgisch bidden. Verschillende aspecten hiervan, zoals de muziek, de zeggingsvorm, het liturgisch moment van deze tekstvoltrekking zullen worden onderzocht.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (boekdeel-hoofdstuk)

- Om de crisis in de liturgische muziek door te komen. De dichter van Psalm 40 als wegwijzer. In: Martin Hoondert, Ike de Loos, Paul Post & Louis van Tongeren (Eds.), *Door mensen gezongen. Liturgische muziek in portretten*. Gooi & Sticht. Kampen 2005 [328], 47-58

Vakpublicaties (boek)

- Ad de Keyzer en Jos Oostrik, *Aan elkaar toekomen. Met een groep in gesprek over de geestelijke weg. 7evencahier Nr. 11*. Diocesane Pastorale Dienstverlening Aartsbisdom Utrecht, Zeist 2005 [28 p.]

Vakpublicatie (artikel)

- Van God is de ambo, het altaar is van het volk. Over de rite als middel en model. In: *Vieren*. Jaargang onbekend (2005) 3, 4-8
- Heiligheid kent meerdere kanten. In: *Speling 57* (2005) 2, 95-99
- Is Hij het wel? Het Goddelijk passief herkennen. In: *7even 7* (2005) 2, 35-37
- Breng ons bijeen van heinde en ver. In: *Speling 57* (2005) 1, 95-100
- "Leg mij als een zegel op je hart". Gesprek over mantelzorg. In: *7even 7* (2005) 1, 6-9

Vakpublicatie (boekdeel-hoofdstuk)

- Wat is bidden. In: *Bidden zonder ophouden – Pastorale handreikingen Aartsbisdom Utrecht*. Dienst communicatie Aartsbisdom Utrecht. Utrecht 2005 [66 p.] 32-35
- Om in gesprek te komen. In: *Kerken? Sterkte*. Congresverslag van de Mariënborgvereniging. 2005 [24 p.] 19-22

Populariserende publicaties (artikel)

- Dienende Liefde – Overweging bij de Constituties. In: *Inko 28* (2005) 3, 34-36
- Om voor elkaar hulp en aanvulling te zijn - Overweging bij de Constituties. In: *Inko 28* (2005) 2, 42-44
- Maria, beeld en voorbeeld – Overweging bij de Constituties. In: *Inko 28* (2005) 1, 64—66
- Eenvoud als kenmerk van waarheid – Overweging bij de Constituties. In: *Inko 28* (2005) 4, 20-22
- Uit het duister hier gekomen – Met muziek op weg naar Kerstmis. In: *De Wijnpers (Magazine RK parochie de Wijngaard Arnhem)* 1 (2005) 8, 14
- De geest van het bidden – Overweging bij de Constituties. In: *Inko 28* (2005) 5, 56-58

Boekbesprekingen

- De intieme dood. In: *7even 7* (2005) 1, 39

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Staffunctionaris spiritualiteit/liturgie/pastoraat bij de congregatie van de zrs. JMJ.
- Lid internationale studiegroep Univers Laus.
- Lid van de studiegroep lekenspiritualiteit van de Katholieche Akademie Schwerte

Spiritualiteit in maatschappelijke contexten

G.H.M. Mertens

Project: Burn out en geestelijke begeleiding

Project: Levensloop en geestelijke begeleiding

Omvang: 0,4 fte

Verricht onderzoek: In het project Burn out en geestelijke begeleiding is onderzoek gedaan bij mensen met burnout via het internet. Er is literatuurstudie gedaan, er zijn data uitgewerkt en geanalyseerd, uitkomsten en conclusies beschreven. Er is een rapport opgesteld.

In het project Levensloop en geestelijke begeleiding is gewerkt aan completering van de verzameling spirituele biografieën op schrift en op audio- en videocassettes. Er zijn analyses gemaakt aangaande de factoren die bijdragen tot het al dan niet succesvol ouder- worden en de relatie met spiritualiteit.

Twintig interviews zijn geanalyseerd. Gewerkt wordt aan een publicatie in boekvorm. De onderzoeker heeft in het kader van dit project ook een scriptie begeleid in de opleiding Geestelijke Begeleiding.

Publicaties:

Wetenschappelijke publicaties (artikel)

- Motives in Motion. In: *Studies in Spirituality* 15 (2005) 185-200

Vakpublicaties (artikel)

- Casella. In: *Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing*. 7 (2005) 1 4
- Kraak de Code. In: *Idem* 7 (2005) 2 4
- Joe Em Sie Yell. In: *Idem* 7 (2005) 3 4
- Er voor gaan. In: *Idem* 7 (2005) 4 4

Populariserende publicaties (bijdrage week- of dagblad)

- Titus. In: *De Brug*. Datum onbekend. 1

Digitale publicatie

- Spiritualiteitswijzer: Zo spiritueel als een boer? Op de site van De Vrienden van het Platteland: <http://www.vvhp.nl/spiritualiteitswijzer.asp>

Intern rapport

- Intern rapport Burn out en geestelijke begeleiding.

Wetenschappelijke functies en vormen van samenwerking:

- Redactielid Tijdschrift: Zin in Zorg. Tijdschrift van Reliëf over zorg, ethiek en levensbeschouwing.

Onderwijs

Promotiebegeleiding

Medewerkers van het Titus Brandsma Instituut begeleiden een aantal promotieonderzoeken. Het gaat om de volgende projecten:

- Aalsum, Lia van: 'De betekenis van de intertekstuele relaties van het joodse, mystieke geschrift Sijr ha Jichoed – het Lied van de Eenheid – met de Tenach (de joodse bijbel)'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en prof. dr. Erik Eynikel.
- Esser, Annette: 'Interkontexte feministischer Spiritualität. Eine enzyklopädische Studie zum Begriff religiöser Erfahrung (von Frauen) in ökumenischer Perspektive'. Begeleiders: dr. Hedwig Meyer-Wilmes en prof. dr. Kees Waaijman.
- Etminan, Erika Helene: 'Spiritualiteit en ervaringen in het management'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en prof. dr. Hein Blommestijn.
- Jurriaanse Huyghe, Huguette: 'Den Wech der volmaecktheyt van Godt ghethoont aen de H. Brigitta'. Begeleiders: prof. dr. Hein Blommestijn en dr. Charles Caspers.
- Lacal, Marlon: 'Spirituality in the Catholic Letters'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en dr. Huub Welzen.
- Manansala, Pedro Roberto: 'A Mystagogic Analysis of Ecclesial Documents on Religious Life since the Second Vatican Council'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en prof. dr. Hein Blommestijn.
- Obal Altarejos, Marina: 'Spirituality and Authenticity in the Basic Ecclesial Communities of the Philippines'. Begeleiders: prof. dr. Toine van den Hoogen en prof. dr. Kees Waaijman.
- Purba, Mida: 'Sisters of Charity in Context. Actualisation of Vincent de Paul's Spirituality in Indonesia'. Begeleiders: prof. dr. Hein Blommestijn en dr. Charles Caspers.
- Swart, Loet: 'De articulatie van de mystieke omvorming in Die geestelike brulocht van Jan van Ruusbroec'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en prof. dr. Guido De Baere.
- Werkhoven, Marjolein: 'De spiritualiteit van de Woodbrookers in Nederland'. Begeleiders: prof. dr. Kees Waaijman en dr. Charles Caspers.

Spirin-education

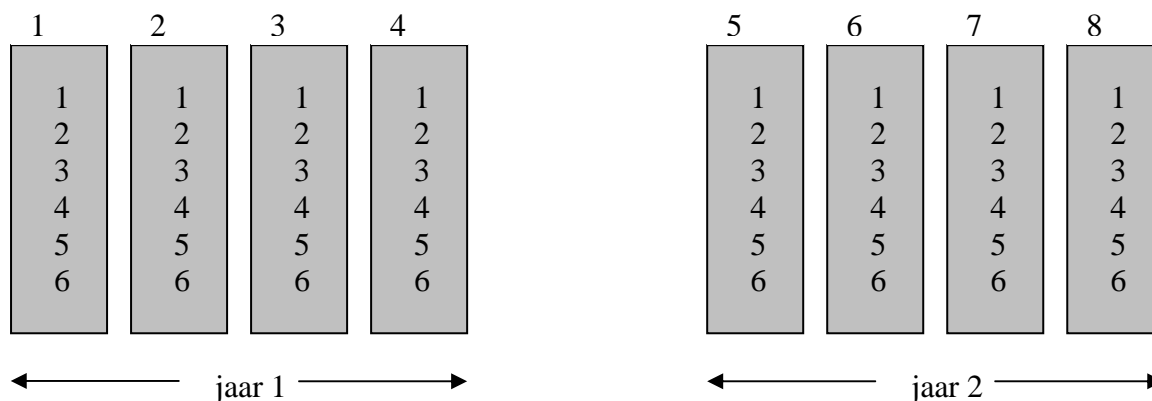
Marlon Lacal heeft voor het ISA (Institute of Spirituality in Asia, voorheen het Institute of Spirituality Manilla) colleges gegeven met behulp van de module *Introduction to Spirituality*. Rico Pince heeft voor hetzelfde instituut een masteropleiding Spiritualiteit ontworpen waarin de modules van Spirin Education het lesmateriaal vormen. Het ontwerp is momenteel in bespreking. De beoogde docenten zijn allen Filippino's die in Nijmegen gestudeerd hebben. Het bestuur van het Titus Brandsma Instituut heeft voorzieningen getroffen voor het up to date houden van de modules.

School voor Spiritualiteit

In september startte de School van Spiritualiteit. Door een aantal subsidies is dit initiatief van het Titus Brandsma Instituut mogelijk geworden. Met de School voor Spiritualiteit wil het Titus Brandsma Instituut tegemoet komen aan de vraag naar spirituele vorming bij religieuze ordes en congregaties, bij pastores en pastoraal werkenden en bij werkers in het maatschappelijke veld. De Opleiding Geestelijke Begeleiding vormt de kern van de School voor Spiritualiteit.

De doelgroepen die de opleiding 'Spiritualiteit van het religieus leven' op het oog heeft, zijn: (1) religieuzen in de eerste fase van hun vorming; (2) vormingsverantwoordelijken; (3) leken die werkzaam zijn binnen religieuze gemeenschappen; (4) mensen die belangstelling hebben voor het religieus leven. Behalve cursisten uit de wereld van de religieuzen zijn er in de school voor spiritualiteit ook cursisten uit de wereld van de maatschappelijke organisaties, uit het pastorale veld en cursisten van de opleiding geestelijke begeleiding.

De opleiding omvat acht modules die volgens de roostering van de Radboud Universiteit Nijmegen over twee jaar zijn verdeeld. De modules worden gegeven in blokken van zes weken. Iedere module bestaat uit zes leereenheden.

De acht blokken hebben de volgende titels:

Blok 1: Verkenning van het veld

Blok 2: In gesprek met de Schrift

Blok 3: Ruimte van het viereen

Blok 4: Gaan van de weg

Blok 5: Gesprek met God

Blok 6: Onderscheiding der geesten

Blok 7: Ruimte van de traditie

Blok 8: Ruimte van de gemeenschap

De colleges worden gegeven op een vaste dag in de week. Het dagschema, waaraan door de verschillende doelgroepen op verschillende manieren wordt deelgenomen, ziet er als volgt uit.

10.00 – 11.00 uur	Mystieke tekstlezing c.q. dialogocollege
11.15 – 12.30 uur	Hoorcollege
13.00 – 16.00 uur	Vaardigheidstraining c.q. gesprek
16.00 – 16.30 uur	Persoonlijke reflectie c.q. evaluatie

Het ochtendprogramma is voor alle doelgroepen gezamenlijk. Het middagprogramma is voor de afzonderlijk doelgroepen onderscheiden. Voor dit opleiding Geestelijk Begeleiding wordt het middagprogramma verzorgd door Hein Blommestijn en Frits Mertens. Voor de overige doelgroepen zijn aparte mentoren aangezocht.

De colleges worden gegeven in de zalen van het Titus Brandsma Memorial, Stijn Buysstraat 11, 6512 CJ Nijmegen.

De opleidingen binnen de School voor Spiritualiteit worden verzorgd door de staf van het Titus Brandsma Instituut. De docenten zijn: Laetitia Aarnink, Hein Blommestijn, Inigo Bocken, Charles Caspers, Jos Huls, Ad de Keyzer, Kees Waaijman, Huub Welzen. De leiding berust bij Hein Blommestijn en Frits Mertens.

De School voor Spiritualiteit kent nu nog drie opleidingen. Aan de Opleiding Geestelijke Begeleiding doen 11 mensen mee, aan de Opleiding Spiritualiteit van het Religieus Leven 17, aan de Opleiding Spiritualiteit en Pastoraat 13 mensen. Aan het ochtendprogramma participeren 21 mensen vanuit de opleiding Geestelijke Begeleiding Hydepark. Daarnaast zijn er twee toehoorders. Straks wordt een vierde opleiding toegevoegd: maatschappij.

De colleges van het eerste en tweede blok zijn verzorgd door Kees Waaijman (Mystieke tekstlezing, teksten van Cassianus en Inleiding Spiritualiteit) en Huub Welzen (Mystieke tekstlezing, teksten van Augustinus, en Spirituele Hermeneutiek).

Voor de opleiding Geestelijke Begeleiding zijn in het tweede semester van het studiejaar 2004-2005 trainingen en practica gegeven door Ad de Keyzer (over liturgie als geestelijke begeleidster) en Frits Mertens (over geestelijke begeleiding in de praktijk, over het godmenselijke betrekkingen gebeuren in het woord, en over de Schrift als mystagoog). Kees Waaijman heeft colleges gegeven over Psalmen. Samen met Kees Waaijman gaf Frits Mertens een tweetal literatuurseminars in deze opleiding. De opleiding was toen nog niet ondergebracht in de School voor Spiritualiteit.

Graduate School of Theology Nijmegen

Door het terugbrengen van de vier specialisaties in de Graduate School tot de opleiding Intercultural Theology twee jaar geleden is het aantal colleges dat door stafleden van het Titus Brandsma Instituut wordt gegeven, verminderd. Charles Caspers heeft Forms of Spirituality verzorgd in het eerste semester van het studiejaar 2005-2006. Kees Waaijman heeft colleges gegeven over Psalms.

Master Spiritualiteit en Pastorale Studies

In het tweede semester van het studiejaar 2004-2005 verzorgde Charles Caspers het college Spiritualiteit van het Christendom. Kees Waaijman gaf het college Inleiding vergelijkende spiritualiteitsstudies in het eerste semester van het studiejaar 2005-2006. Elisabeth Hense (geassocieerd onderzoekster) gaf in het tweede semester van de masteropleiding het college Interactie tussen spiritualiteitstradities

Onderwijs aan andere Nederlandse instellingen

Aan de theologische faculteit van de Universiteit van Utrecht gaf Dick Akerboom twee gastcolleges: op 16 februari over Luthers soteriologie, en op 9 maart over Luthers leer over kerk en sacramenten. Rudolf van Dijk gaf voor studenten historische, literaire en culturele studies uit Nijmegen een werkcollege over De geestelijke ruimte van de Titus Brandsma Gedachteniskerk op 21 december. Ook verzorgde hij op 18 juni voor het Studiecentrum Soeterbeeck een seminar onder de titel Christelijke spiritualiteit en levensstijl. Voor de studenten van de KTO Edith Stein (Fontys) te Hengelo gaven Ad de Keyzer en Huub Welzen een drietal trainingen.

Onderwijs en voordrachten aan buitenlandse instellingen

Jos Huls gaf twee reeksen van colleges aan het Instituut voor Psychologie van de Gregoriana te Rome over The mystical process (4-6 januari en 10-19 december). Elisabeth Hense (geassocieerd onderzoekster) gaf in het tweede semester aan de Theologische Hochschule te Münster het college Zwischen Spiritualitäten. Inigo Bocken gaf een reeks seminars aan de Universiteit Hildesheim over Die Selbstreflexivität des Bildes (februari – juli). Daarnaast hield hij een drietal congressvoordrachten: 1. The Rhetorics of Modern Devotion. International Conference "The Rhetorics of Deviance": 6 oktober 2005 University Koper, Slovenie; 2. Sehen und Gesehen werden. Unendlichkeit und Sinnlichkeit im 15. Jahrhundert: 27 november, Hildesheim; 3. Die Bedeutung des Laien für die Spiritualität: 8 december 2005 Internationale wissenschaftliche Tagung "Kann das Denken malen? Philosophie und Malerei in der Renaissance. Katholische Akademie Schwerte Fachtagung "Was ist Laienspiritualität?" Op het Kartuizercongres te Aggsbach (A) Kartause (29 augustus – 1 september) hield Rudolf van Dijk een voordracht over Ratschläge an einen Kartäusernovizen. Geert Grote und seine *Epistola De novo monacho*. Op de internationale bijeenkomst over de Karmelregel te Lisieux (4-7 juli) hield Jos Huls een voordracht over The Rule beyond the rule, en Kees Waaijman over Open spaces in the rule. Krijn Pansters sprak op het International Medieval Congress te Leeds over Profectus virtutum: The Modern Devotion and the moral conception of the three stages of life. Kees Waaijman hield voordrachten voor diverse buitenlandse instellingen. Op 30 maart sprak hij voor de International Commission for Carmelite Formation te Rome over Methodology for the initiation to Carmelite spirituality. In het Seminary of the Diocese of Gozo te Malta sprak hij op 2 april over The contemporary quest for spirituality. Op 5 april sprak hij voor de Theology Student's Association University of Malta over hetzelfde onderwerp. Op 4 april sprak hij aan de University of Malta over Counter Spirituality. Op 11 november leidde hij te Gent een studiedag over Psalmen; een leerschool voor gebed voor de Diocesane Commissie Liturgie. Op 11 december hield hij aan het vaksymposium "Was ist Laienspiritualität?", Katholische Akademie Schwerte te Schwerte een voordracht over Spiritualität und Gesundheitswesen. Hij heeft de jaarvergadering van de september Arbeitsgemeinschaft Spirituelle Theologie te Bamberg op 15-17 september bijgewoond.

Voordrachten in Nederland

De stafmedewerkers van het Titus Brandsma Instituut gaven in 2005 een groot aantal voordrachten aan instellingen in Nederland. Aan de Noordelijke Hogeschool te Leeuwarden sprak Charles Caspers op 16 april en aan Noordelijke Hogeschool te Enschede op 6 september over pelgrimage als levensweg, op beide plaatsen bij gelegenheid van de diesviering. Frits Mertens sprak op de studiedag van de KNR over de diepere drijfveren van jongeren in een menslievend beroep (1 februari). Op 28 juni 2005 gaf hij voor Telos, Brabants Centrum voor Duurzaamheidsvraagstukken een voordracht

over Sociale Vitaliteit in de landbouw. Kees Waaijman gaf voordrachten voor het regionaal Dienstencentrum Noord-Brabant en Limburg te Eindhoven, voor de honorscursus van de Radboud Universiteit en voor de studentenkerk te Nijmegen. Op het symposium van de Stichting Akyazili en Stichting Islam en Dialoog op 20 april te Rotterdam heeft hij gesproken over Mystical Love. Op 31 augustus hield hij te Oss de eerste Edith Stein lezing. Meerdere voordrachten heeft hij gehouden te Vught bij Zin in Werk. Voor het stafberaad van Centrum voor Ethiek te Nijmegen heeft hij tweemaal gesproken over Spiritualiteit en Ethiek (12 september en 3 oktober).

Een volledige lijst van de onderwijsactiviteiten van de stafleden van het instituut is aanwezig bij het bestuur en de directie.

Discipline-ontwikkeling

Redactie

Medewerkers van het instituut maken deel uit van de volgende redacties:

Laetitia Aarnink

- Lid van de redactie en eindredactie van het tijdschrift Speling

Dick Akerboom

- Lid redactie Luther-bulletin, tijdschrift voor interconfessioneel Lutheronderzoek
- Lid redactie Wereld en Zending, oecumenisch tijdschrift voor missiologie en missionaire praktijk, voor Nederland en België

Inigo Bocken

- Redactielid Agora-reeks (Ten Have)
- Redactielid Boekenreeks CvE

Hein Blommestijn

- Redacteur van het wetenschappelijke tijdschrift Studies in Spirituality
- Redacteur van het tijdschrift Spiritus
- Redacteur van de serie Mystieke teksten en thema's
- Redacteur van de serie Fiery Arrow
- Redacteur van de serie Flèche de Feu

Charles Caspers

- (Kern)redactielid Trajecta. Tijdschrift voor de geschiedenis van het katholiek leven in de Nederlanden
- Redactielid Noordbrabants Historisch Jaarboek
- Redactielid Collatie
- Redacteur Bedevaartplaatsen in Nederland

Rudolf van Dijk

- Lid redactieraad Gerardi Magni Opera omnia
- Eindredacteur Collatie. Halfjaarlijks informatieblad over de 'Moderne Devotie'
- Lid Redactie Reeks Pareltjes van Nederlandse en Rijnlandse mystiek

Rijcklof Hofman

- Secretaris redactieraad Gerardi Magni Opera Omnia

Jos Huls

- Redacteur van de serie Fiery Arrow
- Redacteur van Flèche de Feu
- Redacteur van de serie Voetsporen

Ad de Keyzer

- Redacteur Serie Liturgiekatechese

Bep Meereboer

- Redactielid Interpretatie, tijdschrift voor bijbelse theologie

Frits Mertens

- Redactielid Zin in zorg
- Redactielid serie Voetsporen

Krijn Pansters

- Redactielid tijdschrift Signum

Kees Waaijman

- Redacteur van het wetenschappelijke tijdschrift Studies in Spirituality
- Redacteur van het vaktijdschrift Speling
- Redacteur van de serie Mystieke teksten en thema's

Het wetenschappelijk forum

Bij de beschrijving van het verrichte onderzoek in 2005 onderzoek is reeds onder het kopje discipline ontwikkeling een beschrijving gegeven van de ontwikkelingen in Spirin. Encyclopedia zal de digitale werkplaats worden voor de samenwerking van spiritualiteitsonderzoekers.

Belangrijke gebeurtenissen in 2005

Publicaties

In 2005 is het tweede deel van de vertaling in het Duits van het handboek van Spiritualiteit uitgekomen. Voor 2006 is de vertaling van het derde deel voorzien. Naast de vertaling in het Engels en de Nederlandse editie is er dan een editie in een derde taal. Aan andere vertalingen wordt gewerkt.

Inigo Bocken heeft de dissertatie van Martin Buber vertaald, ingeleid en uitgegeven in: *Martin Buber: De geschiedenis van het moderne individu*. De tekst van het proefschrift zelf is nog steeds niet uitgegeven. Voor het onderzoek van het Titus Brandsma Instituut is Buber een belangrijke auteur omdat het dialogische denken een van de peilers is waarop de benadering van spiritualiteit in het instituut is gegrondvest. Bovendien liggen er in de dissertatie van Buber verbanden met Cusanus, die weer voor de interpretatie van de Moderne Devotie van belang is. We willen daarom ook graag twee andere publicaties van Inigo Bocken noemen. Het eerste is *Spiegel und Porträt. Zur Bedeutung zweier zentraler Bilder im Denken des Nicolaus Cusanus*. Inigo Bocken heeft mede de redactie van deze bundel verzorgd en er zelf ook een artikel in geschreven: *Perspektiven der Theorie. Philosophie als scientia aenigmatica*. De tweede publicatie die we in dit verband willen vermelden, gaat in op de relatie tussen Cusanus en Buber: *Die Wahrheit des Dialogs. Die Bedeutung des cusanischen Denkens für Martin Bubers dialogischen Philosophie*. Dit artikel is gepubliceerd in: Klaus Reinhardt & Harald Schwaetzer (Eds.), *Cusanus-Rezeption im 20. Jahrhundert*.

Charles Caspers is een van de editeurs van *Wegen der Kerstening in Europa 1300 – 1900*. De andere editeurs zijn Frans Korsten en Peter Nissen. In dit boek zijn de lezingen gepubliceerd die zijn uitgesproken tijdens een voor een breed publiek bestemd congres over Vorming tot Christen: instrumenten van kerstening, dat gehouden werd op 21 november 2003 in Nijmegen, en het daaraan voorafgaande symposium in het studiecentrum Soeterbeeck te Ravenstein. De bundel wil een staalkaart geven van de verschillende manieren waarop men in de loop der tijden christen werd. Het congres, het symposium en de bundel maken deel uit van het programma Christelijk Cultureel Erfgoed. In de bundel is een bijdrage opgenomen van Charles Caspers over de Moderne Devotie en het middeleeuws aflatwezen en van Kees Waaijman over Scholen van Spiritualiteit.

Het artikel van Huub Welzen over intertekstualiteit (*Intertextuality: Traces of Mysticism*) is een doordenking van het fenomeen dat in mystieke teksten bijbelse teksten doorklinken. De kenmerken van de mystieke taal en de fase van de contemplatio in de lectio divina zijn met elkaar in verband gebracht. Dat werpt licht op de creatieve processen die het lezen van bijbelse teksten soms met zich mee brengt en die hun sporen hebben nagelaten in mystieke teksten. Het artikel is verschenen in een herdenkingsbundel voor Sjeff van Tilborg (Patrick Chatelion Counet, Ulrich Berges (eds.), *One Text, A Thousand Methods. Studies in Memory of Sjeff van Tilborg*. Brill, Boston, Leiden 2005).

In deel 3 in de reeks Pareltes van de Nederlandse Mystiek Rudolf van Dijk van Dijk, Elisabeth Hense en Jos Huls ieder een bijdrage geleverd. De reeks biedt becommentarieerde mystieke teksten uit de Nederlandse en Rijnlandse traditie. Niet alleen grote auteurs als Beatrijs van nazaret, Hadewijch, Ruusbroec, Eckhart of Hildegard van Bingen, maar vooral ook bescheiden en onbekende bijdragen worden gepresenteerd.

Wijzigingen bestuurssamenstelling

In de vergadering van 26 april heeft professor Ton Scheer afscheid genomen van het bestuur van het Titus Brandsma Instituut. Vanaf 1996 was professor Scheer lid van het bestuur vanwege de Faculteit der Theologie. In de opvolging van professor Scheer is nog niet voorzien. In mei heeft het kapittel van de Nederlandse Karmelprovincie Ben Wolbers gekozen tot prior provinciaal. In die hoedanigheid volgt Ben Wolbers in het bestuur van het instituut Tjeu Timmermans op. Tjeu Timmermans heeft als prior provinciaal negen jaar zitting in het bestuur gehad. Het bestuur heeft hem gevraagd om als adviseur te blijven functioneren. Tjeu Timmermans heeft dit toegezegd.

Laetitia Aarnink ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Op 29 april heeft de burgemeester van Nijmegen, mevrouw dr. G. ter Horst, namens de Koningin aan zuster Laetitia Aarnink de onderscheiding uitgereikt van Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Laetitia Aarnink heeft deze onderscheiding ontvangen voor haar vele en veelzijdige activiteiten op het gebied van spiritualiteit, bezinning en religieus leven. Sinds 1971 is Laetitia Aarnink als wetenschappelijk

medewerkster verbonden aan het Titus Brandsma Instituut. Zij verzorgde vanuit het Titus Brandsma Instituut colleges spiritualiteit aan de UTP te Heerlen, het TKI te Sittard, de KTU te Utrecht en Faculteit der Theologie van de Radboud Universiteit en daarbinnen gedurende de laatste jaren vooral aan de Graduate School. Vanaf 1972 is Laetitia redactielid van het tijdschrift *Speling* en vanaf 1980 tevens lid van de kernredactie. In de loop der jaren heeft zij alleen al voor dit tijdschrift circa 120 artikelen geschreven op het gebied van gebed, religieus leven en de spiritualiteit van de psalmen. Zij heeft met honderden artikelen, inleidingen, bezinningsdagen, lezingen, retraites en gebedspractica bijgedragen aan de vernieuwing van de spiritualiteit in religieuze gemeenschappen, onder pastores en onder leken. Vele malen begeleidde ze vergaderingen en kapittels in binnen- en buitenland van haar eigen congregatie en van andere congregaties. Sinds 2004 is zij provinciaal overste van haar eigen congregatie, die van de Zusters van Jezus, Maria en Jozef (JMJ). Laetitia werd geprezen om haar wijsheid, haar evenwicht en haar prudentie, maar ook om haar innemende karakter en haar bescheidenheid.

Titus Brandsma Lezing

De Titus Brandsma Lezing werd op 17 juni gehouden door Ernest Henau. Ernst Henau doceerde aan het Centrum voor Kerkelijke Studies te Leuven, de faculteit van Godgeleerdheid te Leuven, de Theologische Faculteit Tilburg, de Universiteit voor Theologie en Pastoraat te Heerlen en de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij was werkzaam aan de Universiteit van Würzburg vanwege de Alexander von Humboldt-Stiftung. Hij is hoofdredacteur van *Het Teken* en *Braambos*, verantwoordelijk uitgever van *Tertio* en emeritus hoogleraar pastoraaltheologie van de Faculteit der Theologie van de Radboud Universiteit Nijmegen. Hij is thans directeur van de Katholieke Radio en Televisie Omroep in België. Henau begon zijn lezing met een beschrijving van de positie van het Christendom in het hedendaagse sociale landschap. Godsdienst is nog slechts voor een minderheid van belang. Het Christendom heeft zijn integrerende functie in de cultuur verloren. In de spiritualiteit van de ballingschap zocht Henau naar bouwstenen voor een nieuwe functie van het Christendom. De ervaring van de ballingschap kan een leerschool zijn voor de ervaring van hedendaagse christenen: tegelijk burger en balling in onze wereld. De uittocht uit het sociale bestel die zich voltrokken heeft, kan resulteren in een andere vorm van aanwezigheid. We maken de overgang mee naar een kerk die zichzelf begrijpt als minderheid en deelneemt aan wat mensen beweegt en hen laat participeren aan wat zij als erfenis bewaart en koestert. Een pastoraal van de aanwezigheid kan groeien. In een mooie slotbeschouwing maakte Henau zijn punt nog een duidelijk. Hij verwees naar het verhaal van de profeet Elia en de weduwe van Sarefat (1 K 17,8-16). Zij behield het weinige meel in de pot niet voor haar zelf en haar zoon. Door het weinige dat zij had, niet te houden voor haar eigen levensonderhoud, kon haar leven open bloeien. “Er zal meel in de pot zijn, en de oliekruid zal niet leeg raken.” De kerk kan vanuit de traditie die haar geschonken is, verder geven en daarin kan zij open bloeien tot een nieuwe gestalte, verwonderd over wat haar in handen is gelegd. De tekst van de Titus Brandsma Lezing is in boekvorm verkrijgbaar. Ernest Henau, *Hoe kunnen wij zingen op vreemde grond. Over de kerk als minderheid*. Uitgeverij Valkhof Pers / Titus Brandsma Instituut ISBN 90 5625 200 3.

Studieweek mystiek

In het verslagjaar werd van 27 tot en met 30 juni de vierentwintigste studieweek mystiek gehouden. De week was gewijd aan de visioenen van Hadewijch. De inleidingen werden verzorgd door Mevr. Prof. Veerle Fraeters van de Universiteit van Antwerpen en het Ruusbroec Genootschap. Op een zeer deskundige en indringende wijze wist zij het spreken van Hadewijch en de kringen van de vrome vrouwen te plaatsen in de cultuur van haar tijd. Haar voordracht was expressief en meeslepend, zodat de toehoorders meegenomen werden in de betekenis van de mystieke teksten. Op de laatste dag werd zij bijgestaan door de zanger en muziekpedagoog Wout Oostkamp. Op deze wijze konden de deelnemers ervaren hoe de liederen van Hadewijch deel uitmaakten van de middeleeuwse zangcultuur van Noord Frankrijk. Er waren ongeveer 140 deelnemers aan deze week.

Omvorming Cursuswerk

Met ingang van 1 september 2005 is het cursuswerk van het Titus Brandsma Instituut structureel van opzet veranderd. De cursussen worden niet meer door het Titus Brandsma Instituut georganiseerd, maar door locale instanties. Dit betekent dat er geen folder meer zal verschijnen. In plaats daarvan kan men informatie vinden op de website van het instituut onder het kopje Cursusaanbod. Voor bij het Titus Brandsma Instituut geregistreerde cursisten geldt

dat hun naam en adresgegevens zijn overgedragen aan de organiserende instanties. Zij zullen door deze instanties benaderd worden met de nodige informatie.

Start School voor Spiritualiteit

Op woensdag 7 september ging de School voor Spiritualiteit van start. Hein Blommestijn plaatste de school binnen de huidige tijd als iets wat hard nodig is binnen onze maatschappij. Hij gaf het startschot door een duw tegen een beeld dat spiritualiteit in al zijn dynamische structuur verbeeld: beweeglijkheid. Er zijn ongeveer zeventig cursisten die de drie stromen van de opleiding bevolken: spiritualiteit van het religieuze leven, spiritualiteit en pastoraat, de opleiding geestelijke begeleiding. Een stroom spiritualiteit en maatschappij is voor de toekomst voorzien. De start van de school is mogelijk gemaakt door een aantal subsidies.

Titus Brandsma Grootste Nijmegenaar aller tijden

Op 30 december heeft de burgemeester van Nijmegen, mevrouw dr. Guusje ter Horst, bekend gemaakt wie de titel 'de grootste Nijmegenaar aller tijden' gewonnen heeft. Dat is: Titus Brandsma. De bekendmaking gebeurde tijdens het slotspektakel van het jubileum Nijmegen 2000 jaar op het Keizer Karelplein. Hij werd door 1864 Nijmegenaren gekozen. Het is een beloning voor het lobbywerk dat onder andere door medewerkers van het Titus Brandsma Instituut is gedaan.

Cursus en vormingswerk

Het cursus- en vormingswerk van het Titus Brandsma Instituut is steeds geworteld in het wetenschappelijk onderzoek. Inzichten die in het onderzoek zijn gewonnen, worden gepresenteerd aan een breed publiek dat geïnteresseerd is in de reflectie op de geleefde spiritualiteit. In 2005 heeft een belangrijke wijziging plaats gevonden in de organisatie van het cursus- en vormingswerk. Van het principe van een centrale organisatie door het bureau van het Titus Brandsma Instituut is afgestapt. Plaatselijke organisaties hebben deze verantwoordelijkheid overgenomen. Ze huren de expertise van het instituut in. De ervaring hiermee opgedaan in het verslagjaar leert dat dit geen inperking betekent van de uitstraling van het instituut. De plaatselijke organisaties zijn bovendien bekender met de participanten en met de manieren hoe ze het beste benaderd kunnen worden.

Psalmen

Op verschillende plaatsen in Nederland zijn in 2005 psalmencursussen gegeven. Laetitia Aarnink, Ad de Keyzer, Bep Meereboer, Paul Reehuis en Kees Waaijman verzorgden cursussen onder de titel Gast zijn wil ik in jouw tent. In het voorjaar werden de cursussen gegeven te Nijmegen, 's-Hertogenbosch en Tilburg, en in het najaar in Almelo, Amersfoort, Maastricht, Heerlen en Denekamp. Laetitia Aarnink en Ad de Keyzer gaven een psalmenpracticum te Vught. Ad de Keyzer heeft cursussen gegeven over de spiritualiteit van de psalmen in Amersfoort, Dongen, en Steyl. Voor het Nederlands Bijbelinstituut heeft Bep Meereboer een cursus verzorgd over de geestelijke weg in de psalmen. Ze heeft inleidingen in de psalmen gegeven in Dongen, Nuland, Amstelveen en Oosterhout. Ad de Keyzer en Kees Waaijman hebben in Nijmegen voor de Stichting Kerkmuziek en Spiritualiteit een bezinningsdag verzorgd over de zeggings van de psalmen. Meerdere medewerkers van het instituut hebben in het noviciaat van de Karmel te Boxmeer de regelmatige bezinningochtend over psalmen verzorgd.

De geestelijke weg

Het programma In gesprek over de geestelijke weg staat onder leiding van Bep Meereboer en Axel Kempa. In Nijmegen waren 23 bijeenkomsten en in Steyl 9 bijeenkomsten. Ad de Keyzer, Bep Meerboer, Kees Waaijman en Huub Welzen hebben inleidingen verzorgd.

Cursussen

Dick Akerboom gaf in het kader van de Theologische Vorming voor gemeentelieden cursussen Elementaire dogmatiek in 's-Hertogenbosch, over de geschiedenis van kerk en theologie in Maarsen, en over de invloed van het denken van de verlichting op samenleving en kerk in onze tijd in Venray. Te Aerdhout gaf Rudolf van Dijk een cursus over de Nafvolging van Christus en te Tienen over het Gaesdoncks traktaat nr 5. Jos Huls gaf een cursus over Thomas van Kempen in Megen. Ad de Keyzer heeft een cursus gegeven in Berkel/Enschot over de spiritualiteit van de eucharistie. In Boxmeer heeft Huub Welzen een cursus gegeven over de doorwerking van bijbelse teksten in mystieke taal.

Voordrachten

Voordrachten die als onderwijsactiviteiten kunnen worden aangemerkt, zijn opgenomen onder het hoofdstuk Onderwijs. Dick Akerboom sprak te Utrecht over het Hooglied in de muziek van Johan Sebastiaan Bach (19 februari). Charles Caspers hield voordrachten over diverse onderwerpen te Rosmalen, Schiedam, Tilburg, Heiloo, Berkel-Enschot, Dongen, Bergen op Zoom en Veghel. Huub Welzen heeft een reflectie gegeven over Religieus leven in een stedelijke samenleving bij gelegenheid van de viering van vijftig jaar Karmel Amstelveen.

Trainingen

Rudolf van Dijk heeft op 3 september te Antwerpen/Berchem een training gegeven in Lectio Divina aan de hand van de parabel van de barmhartige Samaritaan. Ad de Keyzer gaf voor het Convent van predikanten te Nijkerk een workshop over Liturgie als geestelijke begeleiding. In Denekamp gaf hij twee trainingen in het Zingen van de Getijden. Bep Meereboer begeleidde een viertal bijeenkomsten in het programma De mystieke weg in pastoraat en begeleiding.

Inleidingen

In het programma Signalen van Spiritualiteit van het Titus Brandsma Memorial te Nijmegen zijn diverse avonden verzorgd door Inigo Bocken, Ad de Keyzer, Kees Waaijman en Huub Welzen. Ook buiten dit programma zijn in het Titus Brandsma Memorial inleidingen, cursussen en bezinningsdagen verzorgd: Jos Huls over de Karmelregel, Ad de Keyzer over de spiritualiteit van Bachs Magnificat, Kees Waaijman over Titus Brandsma en de journalistiek, Huub Welzen over de spiritualiteit in het evangelie volgens Marcus. Dick Akerboom hield inleidingen in Nijmegen, Breda, Utrecht, Wageningen, Amsterdam, 's-Gravenhage, Nuenen en Doetinchem over thema's uit het leven en het werk van Luther. In Hilversum sprak hij over "Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten", en in Arnhem over de gelaagdheid in de tekst van de Matthäuspassie. Marinus van den Berg verzorgde te Tienen een inleiding over Pseudo-Meister Eckhart, een tekstlezing van tekst 48 uit het Gaesdonckse traktaat handschrift. Inigo Bocken hield op 2 mei te Antwerpen voor de European Association of glass artists een inleiding over de spiritualiteit van beelden. Rudolf van Dijk hield inleidingen over de Karmelregel, Ruusbroec, Dirc van Herxen en de Moderne Devotie in Almelo, Antwerpen/Berchem, Zwolle en Deventer. Over de spiritualiteit van Bach heeft Ad de Keyzer inleidingen gegeven in Arnhem, Nijmegen en Tilburg. In Nijmegen en Nuland heeft hij gesproken over de spiritualiteit van de eucharistie; over de spiritualiteit van de liturgie sprak hij in Arnhem en Nijmegen; over de spiritualiteit van het zingen in Puiflijk; over de spiritualiteit van de Navolging voor de diocesane pastorale raad van het bisdom Utrecht.

Activiteiten in de media

Naar aanleiding van het verschijnen van de Nederlandse vertaling van *Reformatie. Het Europese huis gedeeld 1470-1700* van Diarmaid MacCulloch is er een interview geweest met Dick Akerboom door RKK op 30 oktober. Een interview met Inigo Bocken verscheen in de Hildesheimer Allgemeine Zeitung op 1 oktober onder de titel Ein niederländischer Humboldtstipendiat. Op 22 november was er een radiovoordracht van Inigo Bocken bij Radio Tonkirche Hildesheim over de betekenis van Cusanus voor onze tijd. In het KRO programma het Klooster hield op 12 april Bep Meereboer een voordracht over de Zaligsprekingen. In hetzelfde programma sprak op 9 januari Kees Waaijman over Geluid en stilte in de Bijbel.

Retraites

Rudolf van Dijk gaf een retraite te Gent over de Navolging van Christus. Te Nijmegen, Zenderen en Oirschot heeft Jos Huls retraites gegeven over Beatrijs van Nazareth en te Vught over Dag Hammarskjöld. Ad de Keyzer heeft in Hilversum een retraite gegeven over de spiritualiteit van de liturgie. In het Titus Brandsma Memorial is retraite gegeven door Bep Meereboer over de mystieke weg van Thérèse van Lisieux.

Begeleidingen

Bep Meereboer heeft groepsbegeleidingen en begeleidingsdagen gegeven voor een aantal religieuze congregaties. Ook heeft ze een aantal individuele begeleidingen gedaan.

Bij het bestuur en de directie van het Titus Brandsma Instituut is een lijst aanwezig van het cursus- en vormingswerk dat in 2005 door de stafleden van het instituut is gedaan.

Feitelijke Opbouw van het instituut per 31-12-2005

Bestuur

prof. dr. J.R.T.M. Peters (voorzitter)
 drs. F. Thuis (secretaris)
 ir. J.G.H. de Vaan (penningmeester/gedelegeerd bestuurder)
 drs. H. van Geene
 mw. M.A.P. Lapidaire
 drs. B.J.J. Wolbers

Wetenschappelijke Adviesraad

prof. dr. A.G. Weiler (voorzitter, em. Radboud Universiteit Nijmegen)
 prof. dr. F.A. Maas (Theologische Faculteit Tilburg en Universiteit Utrecht)
 prof. dr. Th. Mertens (Universiteit Antwerpen)
 prof. dr. P.J.A. Nissen (Radboud Universiteit Nijmegen)
 prof. dr. P.J.M. van Tongeren (Radboud Universiteit Nijmegen)

Onderzoek: Grondslagen, Geschiedenis en Thematiek van de Spiritualiteit

Wetenschappelijk directeur		
prof. dr. C.J. Waaijman	0.1	
Wetenschappelijk secretaris		
dr. P.H.M. Welzen	0.4	
Grondslagenonderzoek		
prof. dr. C.J. Waaijman	0.1	
Joods-christelijke traditie		
prof. dr. C.J. Waaijman	0.3	
dr. P.H.M. Welzen	0.2	
dr. A.W.J. de Keyzer	0.1	
Geschiedenis van de spiritualiteit		
prof. dr. H.H. Blommestijn	0.4	
dr. C.M.A. Caspers	0.2	
dr. E. Hense		Geassocieerd onderzoekster
Moderne Devotie		
dr. C.M.A. Caspers	0.5	(CCE)
dr. Th.H.M. Akerboom		Geassocieerd onderzoeker
dr. I. Bocken	0.2	
dr. J.A. Huls	0.2	
dr. R.H.F. Hofman	0.6	
dr. R.Th.M. van Dijk	0.4	
dr. M.K.A. van den Berg		Geassocieerd onderzoeker
drs. K. Pansters		Geassocieerd onderzoeker
Hedendaagse Spiritualiteit		
Spiritualiteit van het religieuze leven		
drs. J.G. Aarnink	0.2	
drs. P.J.M. Humblet	0.3	(daarnaast voor 0,5 fte werkzaam in het Gezamenlijk Project van KNR en Titus Brandsma Instituut)
Pastorale Spiritualiteit		

dr. A.W.J. de Keyzer 0.1

Spiritualiteit in maatschappelijke contexten
dr. G.H.M. Mertens 0.3

Paradigma's van hedendaagse spiritualiteit
prof. dr. H.H. Blommestijn 0.1

Totaal 4.7

Discipline-ontwikkeling en onderwijs

Redactie
drs. W.M. Litjens 0.4 (Studies in Spirituality)

Onderwijs
dr. C.M.A. Caspers 0.3

School voor Spiritualiteit
prof. dr. H.H. Blommestijn 0.3
dr. G.H.M. Mertens 0.5
dr. J.A. Huls 0.1

Spirin
dr. J.A. Huls 0.6
drs. H.L.G. Rutten 0.7
drs. W.M. Litjens 0.35

Programma 'In gesprek over de geestelijke weg' en 'Mystiek in Pastoraat en begeleiding'
drs. B. Meereboer geassocieerd medewerkster

Totaal 3.25

Ondersteuning van Onderzoek en Onderwijs

Beheerder
L. Lok-Epema 0.6

Documentatie
drs. C.M.J. Bartels 0.5
T.C.H. Michels 1.0
drs. P.M. Reehuis 0.2

Bibliotheek
drs. H.L.G. Rutten 0.3

Directiesecretariaat
drs. W.M. Litjens 0.05

Bureau
Vacature 0.6

Totaal 3.25

In de sector bureau en ondersteuning zijn de volgende vrijwilligers werkzaam: T. Aarnink, A. van Engeland, M.C. Hoogerwerf, L. Teubner, J.A. Wingens. D. Drost doet ondersteunend werk voor Bijbelse Spiritualiteit.

Op de peildatum bedroeg de totale omvang van de aangestelde staf 11.2 fte.

Commissie Onderzoek

prof. dr. Kees Waaijman (voorzitter)
dr. Huub Welzen (secretaris)
prof. dr. Hein Blommestijn
dr. Charles Caspers
dr. Rijcklof Hofman

Commissie Onderwijs

prof. dr. Kees Waaijman (voorzitter)
dr. Huub Welzen (secretaris)
dr. Charles Caspers
dr. Jos Huls

Commissie Dienstverlening

prof. dr. Kees Waaijman (voorzitter)
dr. Huub Welzen (secretaris)
drs. Pierre Humblet
dr. Ad de Keyzer
dr. Frits Mertens

Redactiecommissie Opera Omnia Geert Grote

prof. dr. E.C. Coppens (voorzitter)
dr. R.H.F. Hofman (secretaris)
dr. J. Kienhorst
prof. dr. A.P. Orbán
prof. dr. P. Verdeyen
prof. dr. A.G. Weiler (adviseur)
drs. L. Jocqué (adviseur)
dr. R.Th.M. van Dijk (adviseur)

Personeelsvertegenwoordiging

dr. Frits Mertens (voorzitter)
dr. Hein Blommestijn
drs. Wendy Litjens